

ek

meg timi-
gjátékukat
alék

8. A cernauti zsidó
Erdélyt óriási si-
hétfőn kezdi meg
títékát a timisoari
étfő este Sidi Thal
szerepét, a Komé-
kedden a Schicker-
z was bengt kerüt

özönség, melyet az
en nem látogatott
nagy érdeklődéssel
Sidi Thalékát.

etés Lind-
auptmann
miatt

(Rador.) Haupt-
gyűlést rendez-
vett részt. Haupt-
beszéltek a tömeg-
illette az ügyeszt
A rendőrség végül
tította a rendet.

VAL-mozgásban:
ANGYALA
KARLOFF
A dübörgő végzet.
O'Brien.

5 éves
Március 7-én tölti
yk, a csehszlovák
alkalommal Romá-
nnepségeket ren-
mában tartandó
agjai is jelen lesz-
miniszter fogja az

ga nemzet-
légei

Manolescu-Stru-
er ma fogadta a
lland követeket,
z illető országok
solatokkal össze-
ta meg.

ucuresti
zgalója

za reggel meghalt
erosi muzeum ala-
t. Simu 1854-bea
am Akadémia ki-
elnevezett muzeu-
z állannak.

Szovjet
tását

linin elnökletével
nemrég választott
A bizottság úgy
jogi oktatást és
ademiát állít fel.

Lapkiadó E. T.
Bazon E. Pop 19.
7.

Taxa postala
plátite in num.
No. 224715/379.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal

10. Telefon: 9-77.
Havonta 110, má-
rtyu 600, egészé-
földre: Havonta
félővre 12, egészé-
detések díjazásá-
KELLETT az erdély
dóság egyetlen po-
Cikkünk utánnyom-
rás megjelölésével

KELLETT

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

Diszter 2., I. em.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kériratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámboz
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Mile 8.

Szombat. 1935. március 2.

5695. EV. XVIII. ÉVF.
ADAR 27. 50. SZÁM.

MARTON ERNŐ:

Hat és félórás vitában Vaida Sándorral a numerus valachicusról

I.

Hogyan lett Vaida először antiszemita

A telefonon megállapított időben becsen-
gettünk Vaida Sándor színházterületi lakásán.
A magyar szobalány bevezet a fogadószobá-
ba és amíg Vaidára várakozunk, a falakon
függő képeket nézegetjük. Egymás mellet-
t sorakoznak a királyi család Vaidának
dedikált fényképei, néhai Ferdinánd
királytól kezdve Heana hercegnőig. Ezek-
ből a képekből kiérződik, hogy e lakás gaz-
dája már régtől fogva homo regius, ked-
vence a királyi udvarnak. A kis dohányzó-
asztalon nagy tálcán halomba hevernek a
névjegyek. Aki számottevő ebben az or-
szágban, akinek csak valami köze van po-
litikához, vagy újságíráshoz, annak itt ta-
lálható a névkártyája. A cluji krajcáros
iap riportertől kezdve Samsonovici tá-
bornok vezérkari főnökön át Lou-Csing-
Csang kínai külügyminiszterig itt van a
névjegye mindenkinek.

Néhány perc múlva nyílik a dolgozó-
szoba ajtaja és Vaida két fiatal pártné
társaságában lép ki rajta. Megpillantva
bennünket, barátságosan betessékel szobá-
jába, majd az előszobába kíséri ki vendé-
geit. Kicsi, butorokkal zsufolt helyiség
Vaida dolgozószobája. A hatalmas íróasztal
és a még hatalmasabb fotelok nem állnak
arányban a szoba méreteivel. A dohányzó-

asztalon II. Károly király nikkellebe rámá-
zott, dedikált képe. Mellette plakátok, röp-
lapok hevernek, a numerus valachicus-akció
visszhangjai. Az ország minden sarkából
megindult ezekben a napokban egy áram-
lás e kis szoba felé, és ez az áramlás a gyü-
lölet hullámaint hajtja maga előtt. De kü-
lönös módon, még sem érezzük barátságta-
lannak e kis szoba atmoszféráját. Itt, Vai-
da Sándor relikviái között még kevésbé
tűnik valószínűnek, hogy Vaida csakugyan
komolyan akarja-e azt, amit meg-
hirdetett és nem-e egy tőle megszokott
könnyed kiszólás az egész, amelyet holnap
helyre fog igazítani.

A következő órákban mindenesetre tisztá-
tában fogunk látni, mert már telefonon
közöltük Vaida Sándorral, hogy alaposan
és mindenre kiterjedően szeretnők vele
megvitatni a numerus valachicus problémá-
ját. Vaida készségesnek nyilatkozott erre.

A fogadószobából lépések hallatszanak.
Nyílik az ajtó és a következő percben meg-
kezdődik az a páratlanul érdekes beszél-
getés, amely hat és fél órán át tartott és
amely talán nem egy vonatkozásban fog
hozzájárulni e tragikus kérdés tisztázásá-
hoz nemcsak a zsidó, hanem a román köz-
véleményben is.

családból származom: a kolozsborsai Boha-
tiel papi dinasztiából. Mint látja tehát, falusi
milióben nevelkedtem és első gyermeki imp-
resszióm a falu képével vannak tele. Falusi
paraszt gyermekek voltak játszótársaim
egészen hat éves koromig, amikor behoztak
Clujjra az iskolába.

Vaida most egy szekrényfiókhöz megy és
abból bekötött dossziét vesz elő. Ebben a
dossziében van eltemetve Vaida egész ifju-
sága. Szépen bekötve, egymás mellett sorakoz-
nak Vaida elemi iskolai, majd középisko-
lai bizonyítványai, egyetemi indexe és orvosi
diplomája. Még elemi iskolai dolgozatok is
helyet kaptak a történelmi érdekességű irat-
csomóban. Legfeljebb például gados gyermeki
kaligrafiával ott áll a második elemista
Vaida Sándor vizsga-dolgozata, néhány ba-
nális frázis között a következők mondással:
„Azt nyomorgó felebarátain nem segít,
hasztalan ember. 1880. június 5. Irta
Vaida Sándor II. el. o. tan.”

Az unitárius főtanodából a bistrítai szász,
majd a sibiu román gimnáziumba került és
a középiskola három utolsó osztályát ismét
a bistrítai szászoknál végezte. Középes jó
tanuló volt. Az orvosegyetemet mindvégig
Bécsben hallgatta.

VAIDA: A családomban erős politikai
tradíciók éltek. Nagypám, Bohatiel Mihály,
képviselő volt az erdélyi, majd a pozsonyi
diétákon és élénk részt vett az 1848-as ese-
ményekben. Kossuth Lajos különös bizalmá-
val tüntette ki s ez majdnem az életébe ke-
rült. Egy magyar képviselővel együtt azt a
megbízást kapta Kossuthtól, hogy egy har-
ban álló román zászlóalját fegyverletételre
bírjon rá. Ez a misszió két tűz közé szorít-
totta: ha nem teljesíti Kossuth megbízását,
a magyarok végeznék vele, ha pedig teljesíti,
akkor a román katonák fegyverének esik ál-
dozatul, akik bizonyára végeztek volna né-
pük árulóival. Akkor fogadta meg, hogyha
szerencsésen kikerül a csávából és meg-
menekül az akasztófától, soha életében nem
fog kemény gallért és nyakkendőt viselni,
amely ilyenformán az akasztófa kötelének
szimbóluma lett előtte. Szerencsésen ki is
jutott a bajból és csakugyan egész életében
nem viselt gallért és nyakkendőt. Ő persze
megtehetette ezt, mert hosszú szakálla volt.

Nagypám emlékei élénken él egész csalá-
dunkban és ez nagy hatással volt gyermeki
fejlődésemmre. Általában lelkesítettek a bátor,
főriasi gesztusok. Az első gimnáziumban jó
szavuló lévén, az évzáró ünnepélyen nekem is
szaválnom kellett. Választhattam Petőfi: a
„Farkasok dala” és a „Kutyák dala” című
versei között. Én a „Farkasok dala” válasz-
tottam, mert jobban tetszett nekem a far-
kasok harcias lendülete, szemben a kutyák
meghunyaszkodó alázatosságával. Tempera-
mentum dolga ez. A költészetben mindig az
ilyen férfias dalokat szerettem és az „Egy
gondolat bánt engemet” című verset még
ma is kivülről tudom.

Bécsi egyetemi hallgató koromban tagja
voltam a román diákok egyesületének, a
Romania Juna-nak. Az Archiva című jasi
szépirodalmi és tudományos folyóiratot ol-
vastuk, ahol akkoriban jelentek meg Cuza
professzor szociológiai és közgazdasági ta-
nulmányai. (Hogy plágiumok voltak-e vagy
sem, azt nem tudom.)

— Antiszemita tendenciájuk voltak Cuza
tanulmányai?

VAIDA: Nem, ezekben nem volt antisze-
(Folytatása a 8. oldalon)

A szocializmustól Luegerig

VAIDA Sándor (szokott derűjével lép be
a szobába): Nos, hitsorsos urak, mivel szol-
gálhatok?

— Elnök ur, ma nem a szablonos újságíró-
kötelesség hozott el Önhöz. Nem irányító
jöttem kérni, bár kétségtelen, hogy Ön ma
egyik legérdekesebb figurája nemcsak a ro-
mán, hanem az európai politikának is.

VAIDA: És miért vagyok olyan érdekes
figura?

— Mert numerus valachicus akciójával
egy olyan szokatlan és nem várt kanyarula-
tot vett az Ön politikai útja, amely méltán
éjt ámulatba barátot és ellenfelet egyaránt.
Es végeredményben minden, amit Ön csinál,
az részben már történelem is.

VAIDA: Igen, ha Önök nem fognak meg-
akadályozni benne.

— Ha rajtunk mulna...

VAIDA: No, no, ne szerénykedjenek.
Egyébként várom a kérdéseit.

— Szeretnék még valamit előrebocsátani,
mielőtt a témára térnék. Bár sok minden
történt az utolsó három hétben, én mégis
nem mint ellenséghez, hanem mint barátom
jöttem Önhöz.

VAIDA (bohókásan): Jó, jó, ezt majd
meglátjuk a végén...

— Én most is ahhoz az emberhez jöttem,
akinek Önt tizenöt éven keresztül megismer-
tem. Szeretnék beszélni Önnel. Beszélni mint
ember az emberrel. Felülemelkedve az aktuá-
lis politikai csete-patékón és elvonatkoztatva
a hétköznapi apró szenvedelmektől, szeret-
ném a tudomány és az eszmeiség magassá-
gából Önnel megvitatni a közöttünk feltor-
nyosult roppant problémát.

VAIDA: Nagyon helyes, nagyon örven-
dek ennek. Allok elébe.

— Akkor hát mindenképp állapítsuk
meg a szellemi és világnézeti pozíciókat,
amelyen állunk. Állapítsuk meg, milyen
frontokon harcolunk. Melyik állambölcseleti
és társadalomtudományi elméletnek a híve

Ön?

VAIDA: Szeretném, ha bővebben kifejté-
né ezt a kérdést és pontosan körülírná, mit
kíván hallani tőlem.

— Be szeretnék pillantani abba a szellemi
műhelybe, amelyben a numerus valachicus
jelszava megszületett és szeretném látni az
utalt, amely a szabadságharcos Vaidát ide
elvezette. Melyik politikai eszmekörhöz áll
közelebb, a Voltaire és Rousseau által meg-
hirdetett francia humanista társadalomtudo-
mányi iskolához, vagy pedig a Nietzsche és
Spengler-féle „Machtprinciphez”? Mi a véle-
ménye az ember veleszületett jogairól, amit
Rousseau követelt a „Le contract social”-ban,
mit tart az emberi egyenlőségről?

VAIDA: Hogy őszintén válaszolhassak
kérdéseire, meg akarom mondani előbb, hogy
ki vagyok, honnan jöttem és mi az életem
tartalma. Minden ember születésében magá-
val hoz a világra bizonyos elődeitől átvett
vérségi komplexumokat, amelyek lelki vilá-
gára kihatnak. Később azután külső be-
folyások, a milió formálják egyéniségét,
míg felnőtt korban aztán az olvasmányok és
studiumok alakítják ki szellemi habitusát.
Hatvanhárom éves vagyok és ebben a kor-
ban már az emberi karakter ki van jegece-
sedve. Sőt a legtöbb embernél megkezdődik
már a hanyatlás korszaka.

— Az Ön fiatalossága és vállalkozó szel-
leme megérfolja ezt az állítást.

VAIDA (lemondóan legyint kezével):
Hagyjuk, ezt én jobban tudom. Egyszóval
kezdjük a geneológiát. A dédnagypám és
dédnagyanyám aféle kurtanemekek voltak a
szomosmegyei Felsőörbön, ahol a férfalu
most is Vaidákól áll. Nagypám elvégezte
a jogot, öccsének neveltetésére már nem
futott a vagyonból s így pár gimnázium el-
végzése után gazdálkodni kezdett és a va-
gyonszerzéshez látott. Nagystilű, gyors el-
határozású ember volt. Anyai ágon papi

Külpolitikai figyelő

Sir Simon közvetít. Mielőtt Berlinbe utaz-
na, Simon átlatogatott Párizsba. Megbeszéli
Lavallal pontosan a berlini programot.
Ujabb biztosítékot ad a franciáknak afelől,
hogy Berlinben nem fognak eltérni a londoni
egyezmény szellemétől. Így hát megkezdőd-
tek azok a tárgyalások, amelyeknek célja a
londoni egyezmény konkretizálása, egész
Európa békéjének biztosítása. És jó uton
haladnak egyelőre ezek a tárgyalások, Pá-
rizsban meg vannak elégedve. Párizsban,
ahol a békét akarják. De csak most nyu-
godtak meg. Biztak ugyan a most London-
ban utrakovácsoolt entente cordiale-ban, de
mégis féltek, hogy éppen a londoni egyez-
mény szakaszaira hivatkozva és a németek
nyomására újabb engedményeket fog kérni
tőlük Simon. Mikor már igen közel voltak a
megegyezéshez, nagyon sokszor éppen ak-
kor roztott el mindent ez az angol egyen-
súlyozási politika. Ettől félt most megint a
francia közvélemény. Most, hogy Párizsban
van Simon, elszórtak a francia aggodal-
mak. De még inkább az nyugtatta meg a
francia közvéleményt és sajtót, hogy londoni
hírek szerint Simon Berlinben nem akar
semmi megállapodást kötni, nem köti le ma-
gát. Informálódik csak, a német vezetőkől
közvetlenül akarja megtudni, hogy miben áll
a német felfogás. A tárgyalási anyagot az-
tán megint megbeszéli Lavallal. Ez a hír
nyugtatta meg végleg a franciákat.

Az orosz diplomácia is rendkívül ügyesen
dolgozik és támogatja a francia békepoliti-
kát. A londoni egyezmény ügyében közzétett
orosz jegyzék drámai hangjával is nagy ha-
tást tett. Litvinov egy másik cselekedete
még ügyesebb volt. Azzal, hogy Moszkvá-
ba invitálta Simont, nagy mértékben csök-
kentette az angol külügyminiszter berlini
utjának jelentőségét, amelyet a hitleri sajtó
még így is sikernek akar elkönyvelni. Pedig
hát most, miután Simon vagy Eden való-
színűleg Moszkvába is ellátogat és talán
Varsóba és Prágába is, Berlin Simon nagy
körutazásának egyik pontjává süllyedt. Lit-
vinovban is van nagy színészi, rendezési
készség, nagyszerűen tudja, hogyan lehet a
tömegekre hatni vagy hogyan lehet a töme-
gekre hatással levő cselekedetét fontosságát
csökkenteni. És ezt tette most Litvinov.
Nemcsak Németországban tudnak rendezni,
tömeg fantáziát felhasználni. Az oroszoknak
erre sokkal előbb szilkségük volt.

De mindez csak külsőség és Litvinov min-
dent fel akar használni arra, hogy Orosz-
ország nemrég szerzett nagy helyét a nem-
zetközi politikában és így saját biztonságát
megőrizze. És jól tudja, hogy a német nyo-
más éppen Oroszország felé a legerősebb.
Tudja, hogyha most nem tudja megállni a
helyét, akkor beláthatatlan időre kiesik a
francia biztonsági láncból, teljes bizonytalan-
ság fenyegette Németország és Japán között.
Ebben a nagy harcban éppen ezért nyult a
leghatásosabb fegyverekhez, gazdasági fegy-
verhez. Az orosz aranyat most már nem az
Egyesült Államokba küldik, hanem London-
ban deponizálják. És ezzel kapcsolatban már
meg is indultak a gazdasági tárgyalások,
amelyek új angol-orosz kereskedelmi egyez-
mény megkötéséhez fognak vezetni és ame-
lyeknek egész biztos igen nagy hasznát fog-
ják látni az angolok. Ilyen körülmények
között arányilag könnyű lesz talán mégis
megmagyarázni az angoloknak, hogy a nyu-
gat békéjét a kelet békéjétől ma már nem
lehet elválasztani, mint ahogy azt a londoni
orosz nagykövet mondta egyik nyilatkozatá-
ban.

Mussolini pedig kommunikálva támogatja
a francia politikát. Így aztán érthető a né-
metek idegessége. Érthető Hitler tulenergi-
kus, haragos beszéde és Göring hasonló szó-
noklata. Hitler még beteg, nem volna sza-
bad beszélnie, de mégis meg akarja mutatni
rossz hangulatát és elégedetlenségét az
események fejlődése miatt. Ez a síetség, ide-
gesség, brutalitás mutatják, hogy a néme-
tek mesterkedése a béke biztosításának
megakadályozására — komoly akadályokba
ütközött.

A nagyhatalmak felé, az internacionális
politikában mindinkább tisztul a helyzet,
csak minálunk kísérelte megzavarni az or-
szág nyugalmát Vaida numerus valachicus
jelszavával.

Schuschnigg utazási után. A londoni egyezmény tulajdonképpen magában foglalja a római egyezményt is és ezzel együtt az osztrák kérdést. Schuschnigg és Berger-Waldenegg utazásai így tehát szoros összefüggésben voltak a most folyó nagy tárgyalásokkal.

Eredményt nem hozott a két osztrák miniszter utazása. Csak azt mutatta meg, hogy az osztrák kérdés megoldása még sokkal nehezebb, mint ahogy gondoltuk.

Nem nagy belső örömmel fogadhatták az osztrák minisztereket sem Párizsban. Udvariassággal, pompával vették körül őket, de keserőséggel gondolhatták az osztrákok az állásfoglalására. Míg akkor szüetett meg, mikor arról volt szó, hogy német beavatkozás esetén a szomszédállamok hadseregei bevonulnak Ausztriába. Akkor Schuschnigg kancellár igen hevesen tiltakozott. Azután másodsorban akkor látszott meg az osztrák politika irányváltása, amikor Genfben fegyverkezési egyenjogúságot követeltek. Akkor gyorsan elhallgattatták az osztrák delegátust és az európai közvélemény nem is igen vett tudomást erről a nagyfontosságú tényről, mert a német kérdés foglalta le minden idegszálat. És most aztán kikristályosodott ez a felfogás. Az osztrákoknak egyenjogúság kell, az osztrákok maguk akarják intézni sorsukat, mondták egész nyíltan Párizsban és Londonban az osztrák államférfiak. Mit is akarnak egyenjogúsággal? A Habsburgok visszahívását? Az Anschlusst? Azt, amit a kisantant államai nem akarnak vagy azt, amit a franciák akarnak megakadályozni? Nem lehet tudni. Mindenestre az osztrákok új állásfoglalása nagy veszélyeket takar.

Nagy veszélyeket takar, de még nem okoz ezeknek megfelelő nyugtalanosságot az európai közvéleményben. Mert a nagy európai tárgyalások miatt még egyelőre takargatják azt, amit az osztrák veszélyek jelentenek. Amíg a nagyhatalmak nagy ügyüket tárgyalják, egyelőre még nem foglalkoznak Közép-Európával.

Háború és pénzügyi politika; az olasz kaland. Nem komoly a helyzet Afrikában. Úgy látszik, hogy nem kerül háborúra sor. Az olasz hadtestek utban vannak ugyan Afrika felé, de ez csak megfélemlítés. Részlet-eredményekkel is meg fog elégedni egyelőre Mussolini. Ha már most olasz protektorátus alá akarta volna kényszeríteni Abesszíniát, esendesebben és gyorsabban, rajtatitús szérien dolgozott volna Mussolini.

Nem valószínű, hogy háború lesz, de már a háború híreinek is rossz hatásuk volt a lírára. A lírát stabilizációja óta olyan rossz-szul még nem jegyezték, miát most. És minden eszközt meg kell ragadni az olasz kormány, hogy megvédje a nagymértékű és gyors, esetől valutáját. Egynéhány nap óta teljesen lezárták a határokat és nem engednek be külföldi árut.

A pénz irtózik a kalandtól. Pedig rentabilnak látszik az afrikai vállalkozás és könnyűnek az afrikai kaland. És mégis.

— Elkészült a vádirat a turdai pénzhamisítás ügyében. Mult év őszén már megemlékezünk a Cimpian-féle malomégés kapcsán Turdán leleplezett pénzhamisító társaságról. A turdai rendőrség által levezetett nyomozás során az ügynek 13 gyanúsítottja volt és az ügy a pénzhamisítási törvény értelmében a cluj-i törvényszék elé került. Mint értesítünk, az itteni ügyészség ezen ügyben most készült el a vádirattal és így rövidesen már főtárgyalásra kerül a sor. A gyanúsítottak közül Reichenbergné, Lébné, Orosz és Méhes ellen az ügyészség nem emelt vádat, minthogy ártatlanságuk beigazolódott.

Család- és tulajdonvédelmet

NYUJT A PHÖNIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Az Osztálysorsjegyek legszerencsésebb beszerzési forrása:

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Képviselő egész Erdély és Bánát területén. Diszkrét kiszolgálás.

Miron Cristea pátriárka feltűnést-keltő beszéde a keresztény román ügyvédek székházának avató-ünnepélyén

A görögkeleti egyház feje például állította a szervezkedést az ifjúság elé

Bucuresti, március 1. (Az Új Kelet tud.) A keresztény román ügyvédek szövetségének szervezkedésének arányaira jellemző, hogy éppen Horia, Cloșca és Crisan jubileumának napján már a szövetségi új székházát is felavatták.

Az avatási ünnepélyen Miron Cristea pátriárka is résztvett, akinek avatóbeszédét a numerus elméletek mellett a leghangosabban agitáló Curentul feltűnő helyen közli. A beszéd, a Curentul interpretálásában a sorok között a keresztény ügyvédek akciójának helyeslését jelenti, ami politikai és társadalmi körökben nagy feltűnést keltett.

Az avatási ünnepélyt Istrate Micescu nyitotta meg, aki beszédében szimbolikus jelentőséget tulajdonít annak, hogy a székházavató éppen Horia, Cloșca és Crisan jubileumán történik. Ezután Miron Cristea pátriárka emelkedett szólásra és a következő beszédet tartotta:

— A mi népünk vendégszeretete nem fog megváltozni, mintahogy nem változott meg a nemzet egységesítésének alkalmával sem. Csakhogy türelmességünk megőrzése nem

jelentheti egyben saját érdekeink elhanyagolását. Senki sem veheti tőlünk rossz néven, hogy amikor a nemzeti és keresztény érdekekért való egyesülésre hívunk fel bennünket, mi meg akarjuk őrizni ősi hitünket, hogy ez az ország örök időkre keresztény és román maradjon. A romániai kisebbségeket testvéri szeretettel fogadtuk magunk közé. De ne felejtsek el, hogy nekünk, a mi áldozatainknak köszönhető, ha teljes szabadságban élhetnek, mert ezt a szabadságot mi vittuk ki. Természetes tehát, hogy a románok szövetségzei fognak, hogy erőszak nélkül, jellemünk józanságával a román nemzeti ügynek szenteljünk magunkat, hogy az uralkodó nemzet valóban ur legyen minden intézményünkben. Ez annyi szöveg és szükségesebb ma, amikor anyai irányzat akarja Krisztus hitét megdőnteni. Mindenkinek a mi hitünk és egyházunk körül kell tömörülnie.

— Megáldom a ti munkátokat — fejezte be a görögkeleti egyház feje — és kívánom, hogy fiaink keresztény és ortodox lelkiismerete és öntudata úgy szervezkedjék, ahogyan azt ti tettétek.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása olasz **CZINK** -nél Cluj

Március 7-én lesz a „Pharos” kulturesztélye

A „Pharos” könyvkiadóvállalat köré csoportosult zsidó írók, intellektuelek és művészek e hó 7-én nagyszabású kulturesztélyt rendeznek, amely a modern zsidó szellemiség és művészet erdélyi demonstrációjának kézzel. A program felöleli a zsidó zenealkotás legreprezentatívabb műveit, a prózai részben pedig a mai zsidó szellemiség képét igyekszik nyújtani.

Az estély a zsidó kultúrösszefogás jegyében fog lezajlani, amelynek jelentőségét dr. Klein Miksa fogja méltatni bevezető beszédében. Szabó Imre Louis Golding világhírű zsidó regényéből, a „Magnolia Street”-ből fog érdekes részleteket felolvasni. Jánbor Ferenc a zsidó regény belső és formai lényegéről tart színes előadást, míg Salamon László saját verseiből és műfordításából fog

előadni. A műsor zenei része is rendkívül változatos és eredeti lesz. Izsák Laura, a jónévi zenepedagógus és zongoraművész Wolfsohn jiddis népdal-motívumait, Toch egyik pompás poémját a Strauss-valcer zongorára átirított változatát fogja előadni Löwy Leopold, az ismert, kiváló zsidó tenorista zsidó operáriákat énekel, míg Mendel Ilus, a már sok sikert aratott énekesnő zsidó dalokat ad elő.

A valóban reprezentatív kulturesztélyt Cluj város zsidó. közönségében érthető érdeklődés nyilvánul meg.

Az estély a katolikus gimnázium nagytermében este fél 9 órai kezdettel lesz megtartva.

Mellbelőtte magát egy fiatal hadnagy a sígheti Korona szállóban

Különös hátterű öngyilkosság

Sighet, március 1. Megrendítő öngyilkosság történt Sigheten. Fricop Gheorghe 10. vadászszázalébeli hadnagy, Comani ezredes szárnysegédhelyettese mellbelőtte magát.

A fiatal hadnagy délután hat óra után azt a látszatot kelte, hogy a gyorsvonattal érkezett megszállt a Korona szállóban, ahol a bejelentő ív kitöltése után felvonult a 19-es számú szobába és lefeküdt aludni.

A portás fiúkében véletlenül tartózkodó Kaufmann József papirkereskedőnek feltűnt, hogy a Sigheten állandó lakással rendelkező fiatal hadnagy szállójában bérelt ki magának szobát. A hadnagy emellett rendkívül furesán viselkedett és Kaufmann, aki jól ismerte, azt is tudta, hogy egy ízben már megkísérelt öngyilkosságot. Kaufmann kiment az uccára és a legelső két katonatiszttal, alevel találkoztott, közölte aggodalmait. A két katonatiszt néhány perc múlva felsietett bajtársuk szobájába: Fricop hadnagy az ágyban feküdt, melléből erősen szivárgott a

vér, mellette hevert a revolvere. A hadnagy állandóan édesanyja nevére nyögte.

Nyomban fellármázták a szállót, majd értesítették a katonai és polgári hatóságokat, és Fricop hadnagyot a kórházba szállították.

Itt megállapítást nyert, hogy a golyó nem érintette a szívet, hanem a balmellbimbónál furódott a testbe, majd haránt irányban átvágódott a tulsó oldalra és az oldalbordák között akadott meg. A hadnagy az ágyban a takaró alatt testéhez szorított revolverrel lőtt magát, ezért nem halasztotta a lövés.

Az éjszaka folyamán Fricop hadnagyot megoperálták, eltávolították testéből a golyót. Valószínű, hogy sikerülni fog megmenteni az életnek.

Az öngyilkosság hátteré még nem egészen tisztá. A hadnagy rendkívül ideges volt és ezért orvosi felülvizsgálatra kellett jelentkeznie. Nincs kizárva, hogy ez készítette az öngyilkosságra.

Tóra és Munka

Írta: Mandelbaum Izidor, a cluj-i Poale Cedek titkára

Már bölcselnk felismerték a Tóra és a Munka együttes és összefüggő értékét. Ami azt jelenti, hogy a Tóra-tanulás munka nélkül elveszíti értékét. A régi zsidó életbölcsélet kötelezővé teszi a zsidó szülőknél, hogy hasznos iparigra tanítsák gyermekeiket és a régi zsidó nemzeti nevelés lényege valóban: a Tan és a Munka egysége volt.

A diaszpórában megváltozott a helyzet. A diaszpóra zsidósága már nem követte az őskö tanításait a mindennapi, gyakorlati életben. A földtől és a munkától egyre eltávoluló zsidóság elhanyagolta az ipari munkára való nevelést, sőt bizonyos körök egyenes ellenszenvvel viselkedtek a zsidó iparosok iránt. Beállott a szakadás: a Tan és a Munka között. A Tan művelői azt hitték, hogy az ipari munka elvonja a gyermekeket a zsidó Tantól és kulturától, viszont az ipari réteg éppen ezen előítélet folytán vesztette el egyre nagyobb mértékben a munka összefüggését a tannal.

De miként a régi Mesterek idejében, a diaszpórában is akadtak kivételes zsidó egyéniségek, akik a Tan és Munka szellemében éltek. Ezt a szellemet és ezt az eszmét fejezi ki: a Poale Cedek. A zsidóság produktív elemeit, a kézművesek és iparosok rétegét foglalja magában ez a testület és mint ilyen a zsidó élet regenerálódását szolgálja.

A zsidóság erkölcsi lényegének három alapvető tételén épül fel a Poale Cede hitvallása: Tóra, munka és jótékonyosság. A szervezet megmutatta, hogy a zsidó tan és a zsidó munka nem elientétes fogalmak, hanem ellenkezőleg, szoros egységet alkotnak. Az ember, mint a teremtés koronája — ez a zsidó életbölcsélet — szellemi feladatának magasiatán állva, mint az élet folytonos harcosa mindent el kell kövesse, hogy összhangba hozza a földit az égivel. A Tóra szabványainak betartásánál is lépten-nyomon találkozzunk a produktív munka szellemiségével. Eppen ezért eminens kötelessége a Poale Cedeknek is a zsidó iparosság összes szociális és kulturális problémáit megoldani. Ehhez azonban békés és harmónikus szervezeti munka és egyesületi életre van szüksége, személyi momentumoktól mentesen, egyedül az eszme szolgálatában állva.

A zsidó kultúra és a zsidó munka eszméjének hordozása magával hozza a harmadik követelményt: a jótékonyágot. Ezen hivatásnak azzal igyekszik eleget tenni a Poale Cedek, hogy öngyógyításra nevelje tagjait. Nem alamszámra, hanem arra, hogy megakaratott pénzt kapja segély gyamánt az öntudatos és igyekvő iparos betegséggel, vagy más szükségshelyzet esetén. A maga adóját kamatoztatja az iparos és abból merit segítséget, ha arra rászorul.

Ugyancsak öntudatra ébreszti tagjait a Poale Cedek agghemházáinak intézménye. — Ezelőtt, ha megöregedett, megrokkant és munkaképtelenné vált az iparos, vándorbotjával a kezében kellett adományért könyörügni a zsidó sors göröngyös útján. Ettől óvja meg tagjait a Poale Cedek, mely a rendes tagdíjaknak előirt időn keresztül történt befizetése után automatikusan elhelyezést biztosít agghemházában azon korosabb tagjainak, akik már nem állhatják helyüket a munka frontján. Ide hazajön az öreg iparos, fáradozásainak gyümölcsét élvezni és szerzett jogait gyakorolja saját otthonában.

Ezért kötelessége minden zsidó iparosnak a Poale Cedek szervezet sorába tömörülni és az egyesület munkáját, annak intézményeit támogatni. Minél több zsidó iparos fog a Poale Cion táborába tartozni, annál erősebbek lesznek jóléti intézményei és annál hathatósabban fogja szolgálni az ősi zsidó eszmét: a zsidó tani és a zsidó munka egységét.

Influenza ellen használjon Szt. László fertőtlenítő szappant, megóvja mindennemű járványos és fertőző betegségektől

MELETES AZ ÜZLET LELKE: HEDŐSSAN AZ ÚJ KELETTEL

Hol van a

Az a „kap

Bucuresti, március 1. A Dimineața ma talmas visszhang mentálva, rendkívül napvilágot. A része az elkészítte arra a meggyőző numerus valahol sebbé elemek szorítása lesz kép ügyvédek szociálai. Ezek az ügyvédek ki, amely állami be elérni az ügyvédek mérvű szabályozás perok sokasága, védelmeket hozza. körüi elit monopó mek lehetőleg aré A feltűnést kel mondja:

A numerusz kló lóban tényekre tá nyomorúságra és melyekkel a diplomá küzdenie. Ismerj Nemcsak nálunk szágban, ahol a lakosság széles jellege van e pro dr. Lupu mutató hogy a legsúlyosa mazik, hogy az ö sokba tömörülnek elő a városokban, a diplomás elemek

A nemzeti parv érdekes megoldási Szerinte a legfontaloknak a falk mert ezáltal nem tenciális kérdése parasztság életsz hez is.

Amikor Istrate nagy klienturája ifjúsági kérdés kö dolt arra, hogy m mozzalom és mi vonhat maga után reakciós politikák megoldások lehet tett volna. A Micsédek ma tagadhi lalkoztatják az ü férfait. A problém vizsgálták a statiszt forgalomba hozott kiküszöbölni a tul És milyen konk érdekes megállapít állapítások már el klausuz megoldás ségek véleménye behatoltak a kér

Megállapították dek két csoportra portban a nagy üg akik az összes na akiknek különböző lentős jövedelmük klienturával rende portba — és ide tart sége — azok tart lelő felkészültség tudnak dolgozni, magukhoz kapari ket.

A honoráriumo az első csoportba szálják, vagyis az mig a nagy többsé

A szerencse intézménye vagy a vagyon legjobb receptje . . .

Az állami sorsjáték február 15-i húzása az előbbieknél sokkal nagyobb érdeklődést váltott ki.

Lett légyen ennek oka, hogy ezuttal a játékosok száma nagyobb volt, vagy hogy az új terv kétszeres nyerési eshetőségeket biztosít a játékosoknak, avagy hogy kisorsolásra szinte egy negyed milliárd került, a húzás napját a közönség lázas idegességgel várta.

A Carol-alapítvány nagy kupola terme, az ucca már egy órával a húzás előtt zsúfolásig megtelt. Emberek jöttek abban a biztos reményben, hogy a szerencsések közé kerülnek, mintahogy sokan oda is kerültek.

Feszült figyelem a húzás alatt és különösen a nagyobb nyereményeknél lelkesedés. Hiszen a jelenlevők a játékosok óriási táborát képviselik.

De ki is ne lelkesednék és ne izgulna a kettős 12 milliós nyerővel együtt?

Ki ne gondolt volna arra, hogy — ami könnyen lehetséges — őt éri a szerencse.

Kit nem lepett meg kellemesen, hogy a kihuzott milliók a játékosok legváltozato-

sabb osztályai között oszlottak meg? Tény, hogy meggyőződést szereztek arról, hogy a nyeremények a sokaság között minden megkülönböztetés nélkül lett kiosztva.

A nyertesek egy fiatal növendék hadiárva, az ő negyedes sorsjegyével az egyik milliós nyereményben részesült, egy kőműves, aki a megélhetésért keservesen kell dolgozzon ebben a hidegben is, szintén negyed milliót nyert. — Képzelték ennek az embernek elragadtatása, amikor reggeltől estére ilyen szerencse éri.

A ragyogó önműködő készülék az ő sorsjegyszámát dobta ki, egyidejűleg az azal a borítékkal, amely egy milliós nyereményt tartalmazott.

De kinek nem fog jól a mai nehéz és válságos pénzügyvilágban egy nyeremény. Ki volna az, aki az ő gazdaságában fel ne tudná azt használni? Ezek a körülmények kötelességévé teszik mindenkinek, hogy ambícióval legyen, nehogy hanyagul napirendre térjen az állami sorsjáték nagy előnye mellett.

A sorsjáték intézménye külföldön is a legáltalánosabb érdeklődés mellett műkö-

dik és minden évben nagyon sok ember megmentője. Nálunk a háború után ismét be lett vezetve és a felosztott nyeremények között a 12 milliós nagy nyeremény is minden négy hónapban megismétlődnek — megszerezték a játékosok bizalmát. Amint egy sorsjáték befejeződik megindul az újabb játék és ez év június 15-én a milliós nagy nyeremények mellett 203.746.000 lej lesz ismét kisorsolva.

A közönség érdeklődése nap-nap mellett növekszik és ez a közönség mind szélesebb rétegeket von a sorsjátékba, amely különösen az új terv óta a külföldi sorsjáték mintájára, mintszerűen működik.

A sorsjáték a közönség teljes bizalma mellett működik tovább, amelynek a sorából kerülnek ki azok, akiket gazdagokká tesz.

Nem is lehet csodálkozni, ha már a VII-ik sorsjáték kezdetén az elárúsítottakat a fővárosban és az egész országban megrohmozdították sorsjegyekért, mivel a szerencsés nyeremények felosztottak minden válogatás és megkülönböztetés nélkül.

KÖZGAZDASÁG

Huszonöt százalékkal emelik a forgalmi adót

Külön illetékek a cukorra, kávéra, petróleumra

Bucuresti, március 1. A jövő hét folyamán törvényjavaslatot nyújtanak be a parlamentbe, amely új adóemelés létesít. Fel-emelik 25 százalékkal a forgalmi adót, adót vetnek ki az új épületekre, 20 banis illeté-

ket a liszt kilogrammjára, új illetéket a petróleumra, a cukor adója három lej lesz kilogrammonként, az olaj adóját 2 lejfel emelik, míg a kávé kilójára 25 lejes illetéket vetnek ki.

Megegyezés készül Románia és Magyarország között az azonos termékek közös terjesztésére

A magyar és román gabonatermékek és gyümölcsfélék között szüntetik meg először a konkurenciát

Bucuresti, március 1. (Az Uj Kelet tud.) Manolescu-Strunga külföldi utazásai alkalmával megállapította, hogy a román termékek mindenütt erős konkurenciát folytatnak a magyar termékekkel. Miután ez a verseny egyik ország számára sem előnyös, Manolescu-Strunga felhívta a magyar ipar és kereskedelmi miniszter figyelmét, akitől megérkezett a válasz, hogy a magyar kormány készséggel elfogadja a javaslatot és

hajlandó tárgyalásokat kezdeni a további konkurrálás elkerülésére.

Amennyiben a rövidesen megkezdődő tárgyalásokon bebizonyosodik, hogy ez a két állam közös érdeke, lehetséges, hogy megegyezést köntek Románia és Magyarország azonos produktumaira vonatkozólag.

A versenyt egyébként főleg a gabonatermékeknel és gyümölcsféléknel konstatálták.

Váratlanul felfüggesztették a kiviteli prémiumok fizetését

Bucuresti, március 1. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminiszter tegnap elrendelte a kiviteli jutalmak fizetésének bizonytalan időre való felfüggesztését, miután nem rendelkezik a fizetéshez szükséges alappal.

A exportörök erőlyesen intervenáltak ebben a kérdésben a pénzügyminisztériumnál, valamint a kereskedelem és iparügyi minisztériumnál, ismertetve, hogy az exportprémiumok fizetésének megtagadása egész sereg pert vonna maga után az állam ellen, amelyek rendkívüli mértékben károsan befolyásolnák az állam hitelét.

Az exportörök szervezeti megállapították, hogy a kiviteli jutalmak fizetését szolgáló alapokat másra használták fel és a pénzügyminisztérium hivatalos jelentése szerint már december óta hiányzik a fizetéshez szükséges pénzügyesség.

A kiviteli prémiumok alapját a kormány

teljes egészében más célokra használta fel, miután a kereskedelmi minisztérium által megállapított új export-import rendszer valutaprémiumokkal helyettesíti a kiviteli jutalmakat. Az exportörök megállapítása szerint azonban, az új rendszer életbeléptetéséig, a kiviteli prémiumok fizetésének megtagadása jogtalan lépés a kormány részéről.

Amennyiben a pénzügyminisztérium nem változtatja meg az álláspontját ebben a kérdésben, az exportörök perelni fogják az államot az elmaradt jutalmakért.

Arlejtések. Vezendiu és Portita salajmegeyi községek március 6-ikán, illetve 7-ikén a legtöbbet ígérőnek bérbeadják a községi vadászati jogot. — Március 4-ikén a bucaresti központi vezérigazgatóságán és a bistrítai erdőigazgatóságán nyilvános árverésen értékesítettek 18 ezer köbméter fenyőfát. — A tarnava maremegeyi prefektúra március 9-ikén árlejtést tart az 1935-36. költségvetési évre szükséges nyomtatványok

és írószerek beszerzése céljából. — Mateias tarnava maremegeyi község március 12-én öt évi időtartamra bérbeadja a község tulajdonát képező két mészkőbányát. — Február 23-ikán az oradeai városházán árlejtést tartanak elektromos izzólámpák beszerzése érdekében. — Március 5-én a lugosi kerületi erdőigazgatóságon eladásra kerül körülbelül 80 vagon bányafa. — A Carei helyőrséggparancsnokság március 5-ikén árlejtést tart az 1935-36. költségvetési évre szükséges fűszerárú beszerzése tárgyában. — Március 20-ikán a sighisoari városházán vállalatbaadják egy betonhid építési munkálatait, előirányzat 4 millió lej. — Március 5-ikén a földművelésügyi minisztériumban, valamint a sighisoari erdőfelügyelőségen eladásra kerül a suseni ciuemegeyi község közbirtokosságának tulajdonát képező mirai erdő egész faanyagát. — Március 4-ikén az oradeai helyőrséggparancsnokságon árlejtést tartanak gyarmatáru és más élelmiszerek beszerzése ügyében. — Gheorgheni város március elsőjén vállalatba adja a városi villamosmű részére szükséges faanyag szállítást. Előirányzat 95 ezer lej. — Március 4-ikén a cluji kerületi erdőigazgatóságon kitermelés végett eladásra kerül a Bala Sprie város tulajdonát képező és legelő céljaira kisajátított 175 és 42 hektár kiterjedésű két erdő faanyagát. — Március 15-én Frumosa ciuemegeyi község 10 évi időtartamra bérbeadja a vadászati és halászati jogot. — Március 16-ikán a timisoari városházán árlejtést tartanak két gőz üst beszerzése, felszerelése, valamint az üstök megóvását szolgáló épület építési munkálatainak vállalatbaadása érdekében. — Március 4-én Homorod tarnava-maremegeyi községhez eladásra kerül 243 köbméter tölgy és 650 köbméter bükk épületfa. — Március 24-ikén az utak bucaresti vezérigazgatóságán, valamint severinmegeyi utépítési hivatalánál vállalatbaadják 5 fa- és egy kőhid építési munkálatait. Előirányzat 80 ezer lej. — Március 7-ikén az oradeai elmegegyintézet gazdasági hivatalában árlejtést tartanak az 1935-36. költségvetési évre szükséges gyarmatáru és más élelmiszerek beszerzésére. — Március 5-ikén az odorheui állami kórház gazdasági hivatalában árlejtés lesz a kórház részére szükséges kenyér liszt, tej, fűszerárú és hus beszerzése érdekében. — Március 4-én Jidveiu tarnava micamegeyi község a legtöbbet ígérőnek elad a Berindeiu erdőből 1.750 darab tölgyfát. Archid és Bratani muresmegeyi községek március 27-ikén, illetve 28-ikán nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadják a községi vadászati jogot. — Copsa Mica község március 16-ikán adja bérbe a község határára vonatkozó vadászati jogot.

Megjelent Dr. Erczy Miklós:
SEBÉSZET A SZÉPSÉG SZOLGÁLATÁBAN
Ára 99 lej LEPAGE-nál Cluj

SPORT

Törökország a sport terén is modernizálódott

Cluj, március 1. (Az Uj Kelet tud.) Törökország egyike azoknak az államoknak, amelyekben a sportélet jelentéktelen szerepet játszott. A háború utáni sportkultusz Törökországba is feléledt és a török köztársaság demokratikus felépítésű államférfiai hamar felismerték a sport jelentőségét a jövő generáció szempontjából. Törökország sportjának történelme mintegy tizennegy évvel ezelőtt kezdődött. A köztársasági kormány által támogatott központi sportszövetség az egyes tartományokban alakított alszövetségek útján mindent megtett, hogy Törökország sportjának fejlődését biztosítsa és abba a fiatal generáció minél szélesebb rétegeit vonja be. A legfelsőbb sportszövetség tagjai az összes sportágak szövetségeinek elnökei. A legfelsőbb sportszövetségben helyet foglal az állam megbízottja is, amely jelentős anyagi támogatás birtokában irányítja Törökország egységes sportéletét. A szövetség tervszerű munkájának gyümölcseként Törökországban ma a következő sportszövetségek léteznek: futball, vívó, atlétikai, birkózó, vízi-sportok, lovaglósportok, céllövészeti és herékárp szövetség. Az atlétikai szövetségbe tartoznak a tenisz, volleyball és handball organizációk.

Törökországban évenként az összes sportágakban országos versenyeket rendeznek. Minthogy a versenyek bajnoki jellegűek, azokon a török nép óriási tömegei vesznek részt. Az országos versenyekkel egyidejűleg ill össze a legfőbb sportszövetség kongresszusa, amely foglalkozik a sport aktuális ügyeivel, a reformokkal és ugyanezen kongresszuson választják meg a legfőbb szövetség új tisztikarát.

A török sportban a legnagyobb népszerűségnek a szabadstílusú birkózás, de a görög-romai birkózás is, örvend. Nem hiába ismeretes az „erős, mint egy török” jelszó, a török birkózók tudása és ereje ma már fogalom és az évenként rendezett Balkán birkózó versenyek, amelyeken görög és bulgár, román és jugoszláv versenyzők vettek részt, mindenkor a török birkózók győzelmét hozták. Ezenkívül sok sikert arattak a török versenyzők a török-szovjet versenyeken is.

Törökország futballsportja ugyancsak hatalmas fejlődésen ment keresztül az utóbbi években. A cseh iskolától átvett lendülettel a bécsi technikával vegyítették a török labdarúgás irányítói, miáltal Törökország futballsportjának tekintélye mind több és több helyet hódít el nemzetközi sportkörökben.

Az első egyesületek között, amelyek Törökországban bajnokságot nyertek helyet foglal mindenképpen: Harbiye (1926), Muhatiz-Gudju (1927), mindkettő katonacapat, Istanbul Sport (1932), Fener Bagthe (1933) és Becichtache (1934). A városok között, amelyekben a futball komoly tényező, megemlítendő eisősorban Istanbul, majd Izmir és Ankara. Törökország labdarúgó válogatottja több nemzetközi mérkőzésen vett részt, amelyeken mindannyiszor feltűntek, keltő eredményeket ért el.

A török labdarúgás fejlettségéről egyébként a közeli jövőben közelről is megismerkedünk, minthogy ismeretesen Törökország ezidén résztvesz a Balkán Kupa küzdelemben, amely június havában lesz Szófiában.

A brasov Ivria hírei. Március 9-én, szombaton este rendezi az Ivria szokásos évi táncestélyét az Elit összes helyiségeiben. A rendezőség a legmesszebbmenően mindent elkövet, hogy az Ivria rendezvénye a báli szezon legjobb mulatsága legyen. — Brasovban a futballélet hivatalosan március 10-én megszűnt. Az alkerületi bajnokság mérkőzéseit kisorsolták, az Ivria legénysége szorgalmas tréningekkel készül a tavaszi idényre.

DAS SCHWARTZ- BUCH

Tatsachen und Dokumente
Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az UJ Kelet könyv-osztályában.

A hitlerista

A a üg

Széleskörű a

Saarbrücken, március 1. Hármashuzottaság tagjai államtitkár, Cantilevet és Lopez Ofiva Tefvik Rüszdy Aras trel a népszövetségi felszólítás értelmében létre érkeztek, hogy viseletében átadják a birodalmi hatóságok zottság tagjai Saarbrütán nyomban felkeres vidéki kormányzótanács

Knox tegnap átadta báró vezetése alatt áll masbizottságnak. A az impériumot a bir Egyidejű jelentés sz Knox saarvidéki kornek a Szt. Mihály és adományozta s ezzel

Berlin, március 1. bányagazgatóság ép a hármashuzottaság r sával egyidőben bevo gót. Incidens nem té rendfenntartás kötel német megbízottak t tén Saarbrückenben.

Saarbrücken, márc dalmi belügyminiszte brückenbe, ahol Bür dki főmegbízottjára ra hajtattott. Itt a né zottság átadta a hat Ezalkalommal Aloisí ság elnöke beszédet képviselőjéhez

s között, hogy a telmében megbiz átadására. Ezzel most már a két viszonyának eddigi tott

s talán nem csálnak a pára is békés együtt vetkezhet el. Frick di kormány képviselőt dott a Népszövets zottságunk munkássá — mondotta — büszk a napot. Az átadás a vet vettek fel, amely és Frick dr. aláírtak. miniszter a hatalomá intézett az egybegyül fejzte ki afelett, hogy éven át tartozott Sa visszakerült Németor kesen ünnepelte a szó ben a középületekre szinek. A birodalom szóltak a harangok, réni és a hajók kürl lekedési és munkaszü

Berlini jelentés sz lam és a nép védelme törvény lép csak élet

Atmeneti időre az volt háború előtti maradtak

a körülbelül hat hón tási és törvénykezési Ezzel kapcsolatban a berlini értesülései sze országi törvényeket ják bevezetni a Saar

Berlin, március 1. a Saar-vidékre vont leskörű amnesztiát a kintetben átfogóbb,

A hitlerista törvényeket csak fokozatosan vezetik be a Saar-területen

A saarvidéki hármass bizottság átadta a hatalmat Frick német birodalmi belügyminiszternek

A bányákról lekerült a francia lobogó. Knoxot nemesi rangra emelte György angol király. Jegyzőkönyvet vettek fel az átadásról

Széleskörű amnesztiát adott Hitler a Saar-vidéknek

Saarbrücken, március 1. A népszövetségi hármassbizottság tagjai, Aloisi báró olasz államtitkár, Cantile római argentinai követ és Lopez Oliva berni spanyol követ a Tevfik Rüzdy Aras török külügyminiszterrel a népszövetségi tanácselnöktől kapott felszólítás értelmében tegnap a Saar-területre érkeztek, hogy a Népszövetség képviselőit átadják az igazgatást a német birodalmi hatóságok megbízottainak. A bizottság tagjai Saarbrückenbe érkezésük után nyomban felkeresték Knoxot, a saarvidéki kormányzótanács elnökét.

Knox tegnap átadta a hatalmat az Aloisi báró vezetése alatt álló népszövetségi hármassbizottságnak. A bizottság ma adja át az impériumot a birodalmi megbízottainak. Egyidejű jelentés szerint György király Knox saarvidéki kormányzótanács elnöknek a Szt. Mihály és Szt. György rendet adományozta s ezzel nemesi rangra emelte.

Berlin, március 1. A saarvidéki kincstári bányagazgatóság épületéről a hatalomnak a hármassbizottság részére történt átadásával egyidőben bevonták a francia lobogót. Incidens nem történt. Egyébként a rendfenntartás kötelezettségének átvétele német megbízottak részéről már megtörtént Saarbrückenben.

Saarbrücken, március 1. Frick dr. birodalmi belügyminiszter megérkezett Saarbrückenbe, ahol Bürockkel, Hitler saarvidéki főmegbízottjával együtt a városáhozra hajtatott. Itt a népszövetségi hármassbizottság átadta a hatalmat Frick dr.-nak. Ezalkalommal Aloisi báró, a hármassbizottság elnöke beszédet intézett Németország képviselőjéhez

s közölte, hogy a tanácshatározat értelmében megbízása van a hatalom átadására. Ezzel hite szerint eltűnik most már a két nagy szomszéd nép viszonyának eddig ellentéteket támasztó eleme

Sőt talán nem csalnak az előjelek, hogy Európa-ra is békés együttműködés korszaka következhet el. Frick dr. válaszában a német kormány képviselőjében köszönetet mondott a Népszövetségnek s a hármassbizottságnak munkásságáért. Németország — mondotta — büszke örömmel ünnepli ezt a napot. Az átadás aktusáról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a bizottság tagjai és Frick dr. aláírtak. A birodalmi belügyminiszter a hatalomátvétel után beszédet intézett az egybegyűlt tömeghez s örömet fejezte ki afelett, hogy a birodalomhoz ezer éven át tartozott Saar-terület most ismét visszakerült Németországhoz. A tömeg sikeresen ünnepelte a szónokot. A beszéd közben a középületekre felkerültek a német színek. A birodalom területén egy órán át szóltak a harangok, bugtak a gyárak szírénei és a hajók kürtjei s egyperces közlekedési és munkaszünet volt.

Berlini jelentés szerint egyelőre az állam és a nép védelme iránt intézkedő rendtörvény lép csak életbe a Saar-vidéken.

Atmeneti időre az eddig is érvényben volt háború előtti német törvények maradnak érvényben

a körülbelül hat hónapig tartó közigazgatási és törvénykezési egységesítő idő alatt. Ezzel kapcsolatban a Havas távirati iroda berlini értesülései szerint a jelenlegi németországi törvényeket csak fokozatosan fogják bevezetni a Saar-vidékre.

Berlin, március 1. A birodalmi kormány a Saar-vidékre vonatkozó érvényes székülési amnesztiát adott, amely minden tekintetben átfogóbb, mint a birodalmi ko-

rábbi amnesztiarendeletek. Egyébként a Saar-vidéket gazdaságilag még hat hónapig elzárják a birodalomtól. A cégek utazókat nem küldhetnek s bizonyos saarvidéki árukat nem engednek be a birodalom többi területeire. Tegnap a birodalom területéről egész napon át érkeztek különvo-

natok. Saarbrücken főuccáján hatalmas tömeg hullámzott.

A Deutsche Diplomatische Korrespondenz jelentést adott ki a Saar-visszacsatlás előestéjén. Ebben történelmi visszafüggést vet s leszögezni kívánja, hogy az 1920 óta bevezetett népszövetségi kormány-

Március 4-én ül össze Budapesten a magyarországi cionisták erőteltjes akcióit indították a hivatalos irányzat ellen és önálló programmal indulnak a nagygyűlésre. A bécsi hitközség elnöke tart előadást a cionisták propaganda-mitingjén

A magyarországi cionisták erőteltjes akcióit indították a hivatalos irányzat ellen és önálló programmal indulnak a nagygyűlésre. A bécsi hitközség elnöke tart előadást a cionisták propaganda-mitingjén

Budapest, március 1. Március 4-én ül össze Budapesten a magyarországi kongresszusi (neológ) hitközségek alkotmányozó nagygyűlése. 1868-ban ülésezett először és utóljára a magyarországi haladó zsidóság kongresszusa, melynek összehívása sokoldalú alkotmányos nehézségekbe ütközött az elmúlt 67 esztendő alatt és évekig húzódozó erőfeszítéseibe került a kongresszusi hitközségek országos irodájának, míg ezeket az akadályokat áthidalta.

Bár Magyarországon külön szervezetik van az ortodoxoknak, külön a statusquoknak és már ezért sem tekinthető a magyarországi zsidóság gyűlésének. A magyarországi zsidóság túlnyomó többsége azonban a kongresszusi hitközségekhez tartozik és ezért érthető, ha országos és általános jelentőséget tulajdonítanak a

március 4-i kongresszusnak.

Az országos nagygyűlést Stern Samu, a budapesti hitközség és az országos iroda elnöke fogja megnyitni fényes külsőségek közepette és a kormány reprezentánsainak asszisztálása mellett. A kongresszus 210 delegátust választott, köztük mintegy 100 budapesti.

A kongresszus tárgysorozatának főpontját a szövetség új szervezeti szabályzata képezi, melynek javaslatát dr. Munkácsi Ernő, a pesti hitközség ügyésze dolgozta ki. A javaslat nagyszabású jogi és kordifikatori mű és egyidejűleg szabályozza a hitközségek és a központi fórumok hatáskörét.

A magyarországi cionisták és Palesztina-barátok külön programmal indulnak az országos nagygyűlésre. Szerintük az új szervezeti szabályzat-tervezet egyes pontjai

A keleti egyezményt Németország és Lengyelország elutasító magatartása esetén is feltétlenül megkötik

Flandin és Laval újabb tárgyalásai Párizsban Sir John Simonnal a londoni javaslatokról. Sir John Simon előbb Berlinbe indul és csak Angliába való visszatérte után dönt a kelet-európai utjáról

Teljesen készen áll a keleti egyezmény terve

Párizs, március 1. Sir John Simon angol külügyminiszter tegnap délelőtt Angliából jött, repülőgépen Párizsba érkezett. A külügyminiszter az angol nagykövetség villásreggellijén találkozott Lavallal s vele hosszabb megbeszélést folytatott. Az angol és a francia külügyminiszterek este újból találkoztak a Le Temps rendezésében megtartott konferencián.

A konferencián Simon kihangsúlyozta a francia-angol barátságot, amely a legújabb időkben is bizonyítékát adta mélységének. Hangsúlyozta továbbá az angol parlamentarizmus jelentőségét és ezzel kapcsolatban azt, hogy a két nagy állam közvéleményének kölcsönösen meg kell ismerniük egymás nagy intézményeit, főleg a mai korszakban, amikor a parlamentáris intézmények népszerűségét új kormányzati rendszerek ostromolják.

Beszéde végén Sir John Simon felemelt hangon jelentette ki, hogy a demokratikus és parlamentáris rendszer mellett ugy Franciaországnak, mint Angliának a végsőig ki kell tartaniuk.

Sir John Simon és Laval tárgyalásaival kapcsolatban az összes párizsi lapok megelégedésüknek adnak kifejezést, hangoztatva, hogy Simon berlini utjának küszöbén az angol és francia külügyminiszterek teljes egyetértést tanúsítanak.

Sir John Simon párizsi látogatásával kapcsolatban az angol lapok megemlékeznek arról, hogy az angol külügyminiszter ma töltötte be hatvankettedik életévét. Ugyancsak a londoni lapok szerint Flandin és Laval a londoni javaslatoknak az érdekeit fővárosokban elért hatásáról és az angol külügyminiszter jövő hétre tervezett berlini utjáról tárgyaltak John Simonnal.

Angol politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Sir John Simon Párizsból visszatérte után előbb csak Berlinbe indul, aztán visszatér Angliába s akkor fognak dönteni arról, hogy utazzék-e kelet-európai körutra. Ezzel kapcsolatban a Temps sikra száll amellelt, hogy Simon Berlin után rögtön utazzék Moszkvába és ne térjen előbb vissza Angliába. Nem helytálló az az érvelés — írja a lap, — hogy a moszkvai ut kevesbiten

Írógép és töltő-follak

Javítását szakszerűen végezzük. Sokszorosított ábrákat izléses kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és töltőfollák váliát Str. Reg. Maria 7. Telefon: 11-09.

zása a lakosság számára minden tekintetben megfelelőbb volt, mint az ezt megelőző megszálása. Német részről ezuttal újlag köszönettel adóznak a népszövetségi hármass bizottság munkásságának.

London, március 1. A nemzetközi haderő csapatainak utolsó angol kontingense visszaérkezett Angliába a Saar-területről.

Bécs, március 1. Az egyetemen a Saar-ünnepek miatt nemzeti szocialista diáktüntetések voltak. A tüntetők a német himnusz énekeltek. A karhatalom mintegy kétszáz diákot letartóztatott.

ban nem időszzerű és kiegészítésre szorul. A cionista tábor, mely ma jelentős számot képvisel, kiegészítő szabályzatot készített, mely különösen a proporcionális választási rendszer bevezetését követeli a hitközségeknek, miután a mai többségi rendszer folytán, például a pesti hitközségben, szóhoz sem juthatnak a kisebbségek. Ezenkívül a palesztinai építőmunka, a héber nyelv és irodalom támogatását, valamint a zsidó ifjúság átrétegzését követeli a kiegészítő szabályzat tervezet.

Számos hitközség csatlakozott a mozgalomhoz és a kongresszuson a magyar zsidóság számos vezetőszemélyisége fogja exponálni magát a fenti követelésekért. Miután a hivatalos körök részben közömbösen, részben ellenszenvvel viselteknek a zsidó élet és az új idők következményeinek megfelelő nézetek iránt, heves vita várható a kongresszuson, mely előreláthatólag egy hétnél tovább fog elhúzódni.

A Magyar Cionista Szövetség számos brosúrát adott ki követeléseinek népszerűsítése céljából, ezenkívül több népgyűlést rendez az ország különböző zsidó centrumaiban. A kongresszus előestéjén tömegmitinget rendez Budapesten, melyen dr. Desider Friedmann, a bécsi hitközség elnöke tart előadást.

a berlini látogatás jelentőségét.

John Simon párizsi látogatásával kapcsolatban az Echo de Paris annak a véleményének ad kifejezést, hogy

a keleti egyezmény terve készen áll.

Első része tanácskozási és megemntámadási klauzulákat tartalmaz, második része pedig a kölcsönös támogatás záradékai.

Az Oeuvre szerint Laval és Potemkin párizsi szovjetkötet tegnapi eszmecserein szintén a keleti egyezmény ügyével foglalkoztak. A francia külügyminiszter biztosította a követet arról, hogy a francia kormány nem hanyagolja el a tervet.

Ha Németország és Lengyelország kitartanak elutasító magatartásuk mellett a további előkészítő tárgyalásokba, e két államot nem vonják be és csak a kész tervezetet juttatják el majd Berlinbe és Varsóba.

A keleti egyezménnyel kapcsolatban Londonban úgy hírlik, hogy angol kormánykörökben szívesen fogadnák a fegyverkezések korlátozását 5—10 évre biztosító nemzetközi egyezmény tervét. Angol diplomáciai körök-ből szerzett értesülések szerint ma átadták az angol külügyi hivatalban a Sir John Simon meghívására vonatkozó lengyel jegyzéket.

STEFAN ZWEIG: Rofferdami Erasmus diadala és bukása

A világhírű író legmélyebb és talán legértékesebb műve. A Luther-korszakban dúló szellemi harc: a fanatizmus és humanizmus küzdelme a tárgya és ahogy olvassuk, ráeszmélünk, hogy azok az idők kísértetiesen hasonlítanak a maiakhoz. Izléses egészségvászonkötésben 158 lej Lepagenál Cluj. Poszán utánvéttel.

RT
A sport terén
szólódott

Uj Kelet tud.) Tö.
ak az államoknak,
jelentéktelen szerepet
sportkultusz Török-
a török köztársaság
államférfiai hamar
sőségét a jövő gene-
rörország sportjának
ennégy évvel ezelőtt
gi kormány által tá-
rszövetség az egyes
tt alszövetségek ut-
hogy Törökország
ztosítsa és abba a
szélesebb rétegeit
sportszövetség tagjai
övetségeinek elnökei.
ségben helyet foglal
amely jelentős any-
irányítja Törökor-
ét. A főszövetség
gyümölcsként Török-
ező sportszövetségek
atlétikai, birkózó, vi-
ek, céllövészeti és
atlétikai szövetség-
volleyball és handball

tént az összes sport-
enyeket rendeznek.
bajnoki jellegűek,
ási tömegei vesznek
enyekkel egyidejűleg
tszövetség kongressz-
ik a sport aktuális
és ugyanezen kong-
a legtöbb szövetség

legnagyobb népszerű-
birkózás, de a görög-
d. Nem hiába isme-
y török" jelszó, a tö-
ereje ma már foga-
zött Balkán birkózó
görög és bulgár, ro-
nyzók vettek részt,
közök győzelmét hoz-
ert arattak a török
get versenyeken is.

ortja ugyancsak ha-
keresztül az utóbbi
től átvett lendületet
nitették a török lab-
al Törökország fut-
mind több és több
ai sportkörökben,
szólt, amelyek Tö-
ot nyertek helyet
arbiye (1926), Mu-
kettő katonacsapat,
ener Bagthe (1933)

A városok között,
moly tényező, meg-
anbul majd Izmir
labdarugó váloga-
mérkőzésen vett
nyiszor feltűnést.

élettségéről egyéb-
zeiről is megismer-
tesen Törökország
in Kupa küzdelem-
ban lesz Szófiában.

Március 9-én, szom-
a szokásos évi
es helyiségekben. A
menően mindent el-
szérvényre a bálí sze-
nyen. — Brasovban
március 10-én ve-
bajnokság mérkő-
a legénysége szor-
a tavaszi idényre.

ARTZ-

Dokumente
uden in Deutsch-
rizisi Zsidó Co-
most jelent meg
ációs dokumenta.
Ára 300 lej. Meg-
Uj Kelet könyv.

Az új Keren Hajjeszód kampány Erdélyben

A Keren Hajjeszód akció február hó folyamán erdélyszerte intenzíven folyt és épp-ugy, mint a munka első két hónapjában, az eredmények lényegesen felülmúlják az elmúlt évi eredményeket. Általában megállapítható, hogy a Keren Hajjeszód eszméje ma már általánosan ismertté és népszerűvé vált. A Keren Hajjeszód-jegyzők a delegátust régi ismerősként fogadják és a KH-jegyzés megszerzése itagy általánosságban nem utközik nehézségekre.

Az akció szép sikerében természetesen a jeruzsálemi főiroda delegátusának, dr Rachel Klompus asszonynak van oroszlánrésze, aki bámulatos kitartással, lelkesedéssel és az ügy iránti szeretettel végzi munkáját. Az összes városokban, amelyeket eddig meglátogatott, nagy szeretettel fogadták és mindenütt sikerült úgy a munkatársakkal, mint a KH-jegyzőkkel kötött őszinte tiszteleten alapuló, hat év előtti barátságot megújítani.

A TIMISORAI AKCIÓN

A timisoarai akciót dr Rachel Klompus négy héttel ezelőtt indította be és az első hónap eredményei elérték a múlt évi akció végeredményét, annak dacára, hogy az elmúlt évi 430 jegyzővel szemben, eddig csak 350 jegyzés nyert elintézését. Ebből a 350 jegyzőből is 80 új jegyzés, tehát a múlt évi jegyzők között több, mint 150-en várnak még elintézésre. Fenti adatok mutatják, hogy a timisoarai akció végeredménye igen szép sikerrel kecsegtet, abban az esetben, ha az önkéntes párok, akik most a munka folytatását dr Klompus asszonytól átvesszik, megfelelően fognak működni. A KH-kuratórium a munka megfelelő folytatása érdekében meg tette az intézkedéseket, úgyhogy a timisoarai múlt évi eredmény lényeges emelkedése várható.

A LUGOSI AKCIÓN

Február 16-án este egy Wizo-estély keretében indult be Lugojon a KH-akció, amelyet a főiroda delegátusa a lugoji elvtársak megszokott precíz és odaadó támogatása mellett, bámulatosan rövid idő alatt, négy nap alatt, be is fejezett. Az eredmény úgy a jegyzett, mint a készpénzben lefizetett összeg tekintetében meghaladja a múlt évi eredményt és még kb. 8-12 jegyzés beérkezése remélhető.

A lugoji akció sikere példát mutatott arra, hogy megfelelő előkészítés és célszerű beosztás mellett, igen rövid idő alatt szép eredményt lehet elérni.

A FAGARASI AKCIÓN

Fagarason a KH központi irodájának felkérésére Ripper Frida asszony, a Wizo rendkívül agilis elnöknője folytatta le az akciót. Őszinte örömlünkre szolgál annak megállapítása, hogy az akció a legteljesebb sikerrel végződött, aminek különben azért van nagy jelentősége, mert ebben a városban évek óta nem sikerült egy megfelelő eredményű munka lefolytatása. Annál inkább Ripper Frida asszony érdeme, aki az akciót egy KH-meetinggel vezette be, ismertetve a KH célkitűzéseit és teljesítményeit és a meeting után személyesen kereste fel Fagaras egész zsidóságát, amely a központ képviselőjét megerősítéssel fogadta és az akció támogatására vonatkozó felszólítást tőle telhetőleg honorálta. Ripper Frida asszonnyal az önkéntes munkatársak tábora újra értékes személyvel bővült.

A SALONTAI AKCIÓN

Salontán, mint minden évben, úgy az idén is az oradeai KH-körzet gondoskodott az akció lefolytatásáról, amelynek eredménye máris meghaladja a múlt évi jegyzési összeget és kilátás van egy pár további jegyzés beérkezésére is. Az akciót dr Bárdos Imre körzeti elnök és a KH azóta elhunyt lelkes munkatársa, Blum Zsigmond folytatták le a salontai zionisták teljes támogatása mellett.

MÁRCIUSI PROGRAM

Március hó folyamán dr Klompus asszony az aradi akció lefolytatásáról gondoskodik, amely február 26-án egy Wizo rendezvény-

Perzsaszőnyeg

szükségletét csak nálunk szerezheti be legjobb minőségben és legolcsóbb árban, kedvező részletfizetésre is. Minden méret állandóan raktáron. Zsákszőnyegek és fonalak gyári árban.

Orient perzsaszőnyeg szövőgyár Rt. Cluj, Calea Moşilor No 14.

nyel és február 27-én egy nagy meetinggel vette kezdetét.

Handler Elze asszony március hó folyamán Caransebes, Orsova, Lugoj és Margina helységeket fogja felkeresni.

Löbl Lajos, a KH központi irodájának vezetője Deva, Simeria, Brad, Hateg, Orastie, Hunedoara, Petrosani, Lupeni és Blaj helységeket fogja felkeresni az akció lefolytatásáról.

Weinberger Nándorné, a cluji és gherlai,

pótakciót, valamint minden valószínűség szerint, a turdai akció lefolytatásáról gondoskodik.

A cluji KH-iroda a Cluj környéki kisebb helységeket fogja elintézni.

Dr Bárdos Imre, az oradeai KH-körzet elnöke az oradeai pótakció és a Oradea környéki akció elintézését ígérte meg március havára. Március folyamán természetesen a timisoarai akció teljes intenzivitással folyik az önkéntes párok útján tovább.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este 9-kor ünnepi megnyitó előadás: OFFENBACH operett Gróf László vendéglátóval

A klasszikus operettciklus hatodik előadásaként kerül ma este színpadra Gróf László az előnyösen ismert kitűnő művészek vendégszereplésével az Offenbach című nagyoperett. A szombati előadást premier bérletben tartják meg, de azoknak a bérletlőknek, akik akadályozva vannak kész-

séggel cseréli át a színház jegyeiket bármely más előadásra. Vasárnap este másodszor kerül színpadra az Offenbach ugyancsak a Gróf László vendéglátóval. Ebben a darabban lép először a cluji közönség elé Cziller Ili a színház új tagja.

Vasárnap délelőtt 11-kor: Csipkerózsika Énekes, táncos gyermekoperett olcsó helyárrakkal

Vasárnap délután 3-kor: Az aranyember Asztalos Judit bemutatójával, olcsó helyárrakkal

Vasárnap délután 6-kor: A mosoly országát Lehar legszebb operettje Solymosán Nandával

Vasárnap este: Offenbach másodszer, Gróf László vendéglátóval

Hétfőn este klasszikus propaganda előadás: Romeo és Julia A legdrágább jegy 23 lej, a legolcsóbb 13 lej minden illetékkel együtt

Kedden este T. Musulescu ragyogó vígjátéka: Titanic keringő Clujon először magyar nyelven, a szerző személyes jelenlétében

Makkai Sándor és Saja Sándor dalljátékának: A Gyöngyvirágnak estérőlőkön este lesz a bemutató előadása

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÚSORA:

Szombat 9: OFFENBACH. (Nagyoperett. A klasszikus operettciklus hatodik felújítása. Gróf László vendéglátóval. Premierbérlet 11. szám.)

Vasárnap 11: CSIPKERÓZSIKA. (Eredeti bemutató. Zenés, táncos, énekes gyermekoperett olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap 3: ARANYEMBER. (Asztalos Judit bemutatkozása. Olcsó helyárrak.)

A Cernauti Zsidó Városi Színház együttese

ADOLF TEFFNER

a közkedvelt komikus vezetése mellett és

SIDY THAL

közreműködésével erdélyi turnéjuk során a következő városokban lépnek fel:

Timisoara Hétfő március 4	Komödiantin	Városi Színház
Kedd március 5	Schikerte	"
Szerda március 6	Harz vos benkt	"

Vasárnap 6: A MOSOLY ORSZAGA. (Rendes helyárrak.)

Vasárnap 9: OFFENBACH. (2-odszor. Gróf László vendéglátóval.)

Hétfő 8: ROMEO ES JULIA. (Klasszikus propaganda-előadás nagyon olcsó, 23, 18 és 13 lejes helyárrakkal, minden illetékkel együtt.)

Kedd 8: TITANIC KERINGŐ. (Az óriási sikerű vígjáték első cluji előadása magyar nyelven, a szerző jelenlétében. Premierbérlet 12. szám.)

Szerda 8: TITANIC KERINGŐ. (2-odszor) Csütörtök 8: GYÖNGYVIRÁG. (Makkai Sándor dalljátéka, Saja Sándor zenéjével. Eredeti bemutató a szerzők jelenlétében, kórusokkal, balettel, teljesen új kiállításban. Premierbérlet 13. szám.)

Péntek 8: GYÖNGYVIRÁG. (2-odszor.)

A ROMÁN OPERA MÚSORA:

Vasárnap, március 3: Tosca. Edmondo de Vecchi karmester közreműködésével (ma-tiné)

Hétfő, március 4: Carmen. (Alfred Piccaver tenorista és Jean Athanasiu bariton fellépésével.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Két jócsaládból való izr. urileány, németül is beszélnek, egy vagy két éves gyermek mellé állást keres. Cim: „Szorgalmas” jelíggre a kiadóba kérünk.

Kiadó három szobás, teljes komfortos lakás — Str. Grigorescu legelejen — Str. Dragalina 124 sz. alatt. Megtekinthető délelőtt 10-11-ig, délután 3-5-ig.

Kiadó Piata Mihai Viteazul 14 alatt üzlethelyiség és raktár május 1-re. Értekezni str. Regina Maria 20, dr Szentiványinál.

Különbjélatu butorozott szoba, fürdőszobahasználattal és ellátással, kiadó. Str. Abatele Zavorai 2/B.

Kiadó azonnalra is uccai napos négy szobás teljes komfortos földszinti, központi fűtéssel felszerelt modern lakás. Érdeklődni a háztulajdonosnál Saguna 20, I. em. 2.

Két vagy háromszobás komfortos lakást keres fiatal házaspár. Ajánlatokat „Allandó lakó” jelíggre a kiadóhivatal továbbít.

Izraelita perfekt szakácsné állást keres, leveleket „Házvezető” jelígen kiadóhivatal továbbít.

Fiatal mérnököt vegyészett keresünk, kit textílfestőmesterre kiképeznénk. Ajánlatokat a kiadóba „Mérnök” jelíggre.

Kétszáz ezer lejjel érdekltséget vállal magyar-román, német nyelvekben perfekt agilis izr. kereskedő bármilyen szakmájú rentabilis vállalatnál. Ajánlatok „40” jelíggre kiadóba.

Belvárosban uricsaládnál szépen butorozott különbjelelatu szobát esetleg ellátással keres azonnalra szolid urinó. Szíves ajánlatot „2500” jelíggre kérek.

Ein Lehrling wird aufgenommen Abr. Schlessinger Sibiu. Mode u. Manufakturwaren.

Hétszázötven ezer lej készpénzzel betársulnék rentabilis jól jövedelmező ipari vagy kereskedelmi vállalathoz. Fuchs, Satu-Mare, Tepes Voda 45.

Veszek használt juttá szósákat 50 kg. befogadásut bármilyen mennyiségben. Weisz trafik, Ludus.

Fehér motlet nánási szalmafonat olcsón eladó Berger, Saturnare, Moldova 39.

Puhafaszakmában perfekt fiatalember állást kap. Érdeklődni Mandl fakereskedő Seini.

HIR

— Colfescu ügyész. Ismeretes, hogy a betörték Colfescu ügyeznek több mint százéves vittek el. A rendőrség után elfogta a tettes uttmultu egyén szerkettő követte el a bető büntetés, illetve orgazpadjára. A törvényszék Csepei Gyulát, akik a török voltak három és te, míg Zsiga György Rozáliát egy évre, Petra, míg Dajka Gyuláték. A tábla tegnap tmultu egyén büntítőgő azonban március 8-ra.

— Arvizek mindent: A város óriási el. A nagy anyagi kávan a katasztrófának. Denzigi jelentés szeritorkolat közelében kiadgátakat. A közlekedés méterrel mulja felül

— Rövid hírek mintenger olasz partvidékos esők voltak. — A giali Intézet időjárás szél, elk helyen eső, zivatar várható. A hó lényegesen. — A walfancia fővárosban A jelentés szerint a fondeken.

— Asztma és szível baj, görvély- és angodései és furunkulózis kellemes hatásu termkeserűviz az emésztőtisztítja s a gyomor-tünően szabályozza.

— Nehéz székelés gyakori fejfájás, megymormködési zavdalmas végbélbajok, és, előesés, polipus, szik az életet nehezzegyed pohár termkererűvizet.

— Felhívás a cionkölöngyűjtésük ügyétézöbizottságának felte különböző konkréttesen foglalkozott kügyével és újlag lesriletén — az erre határozatok figyeljenolyan külön fűjtéslyekhez a KIB előzeTeljesen lehetetlen aintenzivebb KH-akció a Purim-akció beindmás külön gyűjtés, keressék fel az egyKIB ezért nyomatókődy összes helyicsőhogy a továbbiaktiglye nélkül, semminefolytatható le.

— Interpelláció afont árfolyamának kőmből jelentik: Azélták Neville Char kancellárt a font árse felől. A kincstár tatta, hogy más a más belső vásárló era a kérdésre, tehekötelező erejű nyilmanak közeli ögzi lain nemmel válasz

— Eladta az EgyTegnap szokatlan évenyszék második s hallgató Florea Euvült a bíróság elé, cséjtével ellátott tteni egy antikvári bíróság előtt, hogy lenben azt állította gimnazista korábaugyanis a könyvtár Baritu gimnáziumhoz adott könyvel is, Ezeket a könymaguk közt.

— Egyetmi könyvtár azt vallották, hogy A hallgatóság der megkérdezte a vád re a vádlott azt tta soha. A perbe bíróság március 1 let kihirdetését.

OLY ORSZAGA. (Res-

BACH. (2-odszor. Gröt
ka.)
S JULIA. (Klassz-
-előadás nagyon olcsó,
és helyárrakkal, minden

KERINGŐ. (Az óriási
-előadás nagyon olcsó,
és helyárrakkal, minden

KERINGŐ. (2-odszor)
GYVIRÁG. (Makkai
Saja Sándor zenéje-
-utató a szerzők jelen-
-al, balettel, teljesen új
-emlékért 13. szám.)
GYVIRÁG. (2-odszor.)

ERA MÜSORA:
Tosca. Edmondo de
közreműködésével (ma-
-men. (Alfred Piccaver
Athanasiu bariton

RŐ
TÁRSASÁG

szó 2 lej, vastagabb
-bb apróhirdetés 20 lej,
-százalék kedvezmény,
-őre fizetendő. Fejlés
-bitunk, ha portobélyeg
-ve van.

eredményrel közzett,
-téseikkel rendelkező
-lela Regele Ferdinánd

őzr. urleány, néme-
-vagy kéteves gyermek
-m: „Szorgalmas” jel-

tejes komfortos la-
-legelejen — Str. Dra-
-Megtéríthető délelőtt
-5-ig.

Viteazul 14 alatt üz-
-május 1-re. Értkezni
-dr Szentiványinál.

porozott szoba, fűrdő-
-állatással, kiadó. Str.

uccai napos négy szo-
-fűdésziati központi fi-
-lakás. Érdeklődni a
-guma 20. I. em. 2.

ás komfortos lakást
-Ajánlatokat „Állandó
-hivatal továbbít.

akácsné állást keres,
-” jelgőn kiadóhivatal

yészt keresünk, kit
-pezzénk. Ajánlatokat
-elgére.

erdekeltseget vállal
-nyelvekben perfekt
-armily szakmájú ren-
-latokat „40” jelgőre

hál szépen butorozott
-setleg ellátással keres
-Szíves ajánlatot

aufgenommen Abr.
-de u. Manufakturwa-

el készpénzzel betár-
-vedelmező ipari vagy
-z. Fuchs, Satu-Mare,

szózsákat 50 kg. be-
-ennyiségben Weiss

szalmafontat olcsón el-
-Moldova 39.

fekt fiatalember ál-
-Mandl fakerekesked

HIREK

— Colfescu ügyész betörői a tábla előtt. Ismeretes, hogy a múlt év márciusában betörték Colfescu ügyész lakásába és onnan több mint százezer lej értékű ékszert vittek el. A rendőrség hosszas nyomozás után elfogta a tetteseket, összesen hat rovtomultu egyén személyében, akik közül kettő követte el a betörést, míg a többi mint büntárs, illetve orgazda került a vádlottak padjára. A törvényszék Petru Mărgăraş és Csepei Gyulát, akik a tulajdonképpeni betörők voltak három és négyévi börtönrre ítélte, míg Zsiga Györgyöt egy évre, Szakáll Rozáliát egy évre, Petrut Antalt hat hónapra, míg Dajka Gyulát nyolc hónapra ítélte. A tábla tegnap tárgyalta a hat rovtomultu egyén büntetését, az ítélet kihirdetését azonban március 8-ra halasztotta.

— Arvizok mindenfelé. Honolulu-ból jelentik: A város óriási eső- és árvíz árasztotta el. A nagy aranyágy káron kívül 6 halottja is van a katasztrófának. Sok ember eltűnt. — Denzigi jelentés szerint a Visztula folyó a torkolat közelében kiáradt és áttörte a védőgátakat. A közlekedés megakadt. A víz két méterrel mulja felül a normális magasságot. — Rövíd hírek mindenünnen. A Földközi tenger olasz partvidékén sok helyen zivatros esők voltak. — A budapesti Meteorológiai Intézet időjárásprognóziája szerint déli szél, sok helyen eső, egyes helyeken esetleg zivatar várható. A hőmérséklet nem változik lényegesen. — A walesi herceg átutazott a francia fővárosra Anglia felé. — Londoni jelentés szerint a font esett a külföldi tőzsdéken.

— Asztma és szívbetegek, mell- és tüdőbaj, görvély- és angorkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszatárnál alaposan kitisztítja a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

— Nehéz székelésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Felhívás a cionista helyecsoporthoz külföldgyűjtések ügyében. Az EZNSZ Kiszintézőbizottságának február 25-én tartott ülésén különböző konkrét esetek kapcsán részletesen foglalkozott különböző külföldgyűjtések ügyével és utólag leszögezte, hogy Erdély területén — az erre vonatkozó kongresszusi határozatok figyelembevételével — csak olyan külön gyűjtések folytathatók le, amelyekhez a KIB előzetes hozzájárulását adta. Teljesen lehetetlen állapot az, hogy a legintenzívebb KH-akció idején és közvetlenül a Purim-akció beindítása előtt, bármilyen más külön gyűjtés érdekében delegátusok keressék fel az egyes helyecsoporthoz. A KIB ezért nyomatékosan figyelmezteti Erdély összes helyecsoporthát és cionistáit, hogy a továbbiakig a KIB előzetes engedélye nélkül, semminemű ilyen gyűjtés nem folytatható le.

— Interpelláció az angol alsóházban a font árfolyamának külföldi esése miatt. Londonból jelentik: Az alsóház ülésén interpellálták Neville Chamberlain angol kincstári kancellárt a font árfolyamának külföldi esése felől. A kincstári kancellár azt hangoztatta, hogy más a font külföldi értékelése s más belső vásárló erejének fenntartása. Arra a kérdésre, tehet-e a kincstári kancellár kötelező erejű nyilatkozatot a font árfolyamának közeli „ögzítésére”, Neville Chamberlain nemmel válaszolt.

— Eladta az Egyetemi Könyvtár könyveit. Tegnap szokatlan esetet tárgyalt a cluj-i törvényszék második szekciója. Egy egyetemi hallgató Florea Eugen azzal a váddal került a bíróság elé, az egyetemi könyvtár pecsétjével ellátott könyveket akart értékesíteni egy antikváriumban. Florea tagadta a bíróság előtt, hogy lopta a könyveket. Ellenben azt állította, hogy a könyvek még gimnazista korában kerültek hozzá, amikor ugyanis a könyvtárat alapították társaival a Baritiu gimnáziumban és ehhez a könyvtárhoz adott könyveket az egyetemi könyvtár is. Ezeket a könyveket aztán szétosztották maguk között. Tanuként kihallgatták az egyetemi könyvtár két alkalmazottját, akik azt vallották, hogy nem ismerik a vádlottat. A hallgatóság derűltségére az egyik tanu megkérdezte a vádlottól, hogy ő ismeri-e, mire a vádlott azt felelte, hogy még nem látta soha. A perbeszéd elhangzása után a bíróság március 11-ikére halasztotta az ítélet kihirdetését.

Londonban remélik, hogy diplomáciai tárgyalásokkal mégis kiküszöbölhető lesz az olasz-abessziniai konfliktus

Tovább folyik az olasz csapatok behajózása

Párizs, március 1. A Matin szerint az afrikai olasz gyarmaton katonai raktárak és más építmények építése folyik. Casertából 26 tisztt és 800 főnyi légénység utazott Nápolyba, ahol pénteken behajóznak az afrikai olasz gyarmat felé.

Londonban remélik, hogy az olasz-abessziniai konfliktus diplomáciai tárgyalások útján mégis kiküszöbölhető lesz. Angol részről újabb lépések történtek a két fő-

városban ilyen irányban.

A Temps római jelentése közli, hogy olasz hivatalos helyen jó hatást váltott ki a brüsszeli kormány azon rendelkezése, amellyel megtiltották az abessziniai katonai misszió tisztjeinek a határmegállapító bizottságban való közreműködését, miután a misszió abessziniai zsoldban áll s így nem lehet pártatlan.

— Elhalasztották a Haggibbor műsoros táncestélyét. A Haggibbor műsoros táncestélyét, amelyet március 2-án hirdettek, közbejött akadályok, elsősorban a klub átszervezése miatt egy későbbi, de nem távoli időpontra halasztották el. Az elhalasztás dacára a meghívók és tiszteletjegyek kiküszöbölése folyamatban marad. Egyrészt, mert a sportegyesület egzisztenciális alapját képezi annak anyagi sikere, másrészt mert ezáltal alkalom nyílt, hogy az est újabb időpontjára a meghívókat és tiszteletjegyeket mindenki kezébe juttassák. Az est pontos dátumát idejében alkalmas módon fogják közölni.

Ma, szombaton a ROYAL-mozgóban:
A fegyház anyaga
főszerepben:
Boris Karloff

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné: „A dübörgő végzet”. Főszereplő: GEORG O'BRIEN

— Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: Az angolai Vickers-művek buvárnaszádokat és más hadihajókat szállít Portugáliának azzal a feltétellel, hogy a hadihajókat Anglia háboru esetén visszavásárolhatja. — Mivel Olaszország 35 ezer tonnás páncélost épített, a francia kormány is közlebről utastást ad hasonló nagyságú páncélos építésre. Ha az építést befejezik, 1906-ból és 1910-ből származó kisebb tonnatartalmu páncélosokat ki fognak selejtezni a haditengerészet szolgálatából.

— Házasság. Mózes Blanka Cluj és Schwartz Lázár Dej, ezután hívják meg rokonait, ismerőseiket, március hó 3-án fél 2 órakor az orthodox nagytemplomban tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett.)

— A törvényhozás elé terjesztik az új angol költségvetést. Londonból jelentik: Jól informált helyről származó közlések szerint a kormány a jövő hét folyamán a törvényhozás elé terjeszti az új költségvetést. A hadügyi előirányzat 11 millió fonttal fogja meghaladni az elmúlt évit.

— A mentőhajó katasztrófája. Casablancából jelentik: A Lyauteay marsall nevű mentőhajó, amely egy elsüllyedt bárka segítségére sietett, a part közelében zátonyra futott és szintén elsüllyedt. Hamarosan újabb hajók indultak segítségül, de késve érkeztek. A Lyauteay marsall hajó 22 főnyi személyzetéből mindössze egyet sikerült megmenteni.

— Hétfőn, március 4-én este 9 órai kezdettel az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező kulturprogramjának keretén belül Klein Gyula bölcsészeti hallgató előadást tart a Salom Clubban (Str. Filipescu 6.) „Heine mint ember és mint zsidó” címmel. Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— Előadás a numerus clausus ellen Brasovban. Brasovi tudósítónk jelenti: Az Aha-va Klub kulturbizottságának előadásorozatában márc. 1-én dr Radu Olteanu brasovi ügyvéd tart előadást „A numerus clausus ellen” címmel. Az előadás iránt érthetően nagy az érdeklődés.

— Magyar színház Brasovban. Brasovi tudósítónk jelenti: Horváth László igazgató kitűnően szervezett színtársulatával Brasovba érkezett, hogy négy hétig terjedő színi-szezonját megkezdje. A társulat tagjai között az erdélyi színészet kiválóságai, mint Fekete Mihály, Hevesi Miklós, Vigh Ernő, Karácsonyi Ili, Gács Edit, Horváth Nusi foglalnak helyet. A társulat a brasovi szezonot a Vadvirág című operettel kezdte meg.

— Megalakul a francia-román liga. Bucurestiből jelentik: Hír szerint számos intellektuel, akik a pártokon kívül állnak, francia-román liga létesítését vették tervebe, amely nagyszabású tüntetést akarja dokumentálni ragaszkodását Franciaország iránt. Allitóltag népgyűlést is akarnak rendezni.

— Maximális és minimális vámtrifát vezet be a palesztinai kormány. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormányzatnak az a szándéka, hogy már a legközelebbi jövőben maximális és minimális vámtrifát vezet be. A minimális vámtrifát azon államok árura fogják alkalmazni, amelyek exportjuk egyharmad részét palesztinai árukat vesznek. A maximális tarifa teteit háromszorosan fogják meghaladni a minimális vám-tarifa díjtételeit.

Elhájjasodás reumatizmus, következtében

Egyetlen orvosság két betegség ellen

Ez a nő, aki annyira szenvedett reumatizmustól, hogy alig tudott járni, kellemetlenül elhájjasodni kezdett. Most hozzánk érkezett levelében így ír:

„Térdeimben súlyos reumám volt. A betegség olyan komoly volt, hogy három hétig nem tudtam a lábamon megállni. Azonkívül nagyon elhíztam, mert nem tudtam, mint rendesen, testmozgást végezni. Kruschen-kurát kezdtem, amit folytattam is. Az első, amit észrevettem, erősítő hatása volt, azután a reumatizmus teljesen eltűnt és mindenekelőtt leadtam a rettenetes hájréteget. Ötven éves vagyok és ha elmondom Önnek, hogy most ugyanazt a munkát tudom végezni, mint egy 25 éves asszony, úgy meg fogja érteni, miért esküszöm Sels Kruschenra és miért ajánlom mindenkinek”. M. E.

Sels Kruschen segít a szervezetet, hogy a használatatlan anyagokat és mérgeket, melyek a testet felesleges módon megterhelik, elimínálja. Azután lassan, de biztosan eltűnik a terhes hájréteg. Reuma és fejfájás megszűnik és ön csodásan érzi magát, sokkal egészségesebbnek, fiatalabbnak és energikusabbnak, mint valaha is életében.

A Sels Kruschen több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

— Ismét a Rómáno-Americana elnökévé választották Vaidát. Bucurestiből jel.: A Dimineata szerint Vaida Voevod Sándort a Románo-Americana petroléumvállalat igazgatóság tagjává és az igazgatóság elnökévé választotta meg.

— Export-import hírek. A ma lejárt magyar-csehszlovák kompenzációs egyezményt március végéig meghosszabbították. Az új egyezmény megkötésére Budapesten közlebről meg fognak indolni a tárgyalások. — A népszövetségi főtükörkarság nyilvánosságra hozta a múlt évről szóló statisztikai bulletinjében foglalt világkereskedelmi és termelési adatokat. Ezekből kitűnik, hogy 1933. évhez képest a behozatal Jugoszláviában emelkedett a legerőteljesebben: százalékaránya 23. A sorban következik ezután a Délafrikai Unió 22, harmadik helyen Ausztrália 14, a negyedik helyen Románia 13, ezt követően Magyarország és Ceylon szigete 12, Finnország és Újzéländ 11, Kanada 9, Svédország 7 százalékkal. Visszaesett a szovjet behozatala 34, Kínáé 25, Franciaországé 19, Hollandiáé 14, az Egyesült Államoké 13, Braziliáé 12, Svájcé 11, Holland-Indiáé 10, Csehszlovákiáé 8, Belgiumé 5 százalékkal. A kivétel terén a legmagasabb emelkedést 22 százalékkal Észtország és Ceylon érte el. Utánuk következnek Jugoszlávia 14, Ausztria 10, Svédország 8, Finnország 7 és Hollandia 6. — Japán politikai körökben aggasztónak tartják a 120 millió yent kitevő költségvetési hiányt. A megelőző évben a deficit még csak 40 millió yen volt.

Hivatalos körökben hangoztatják, hogy a hiány nem fogja érinteni a japán valuta értékét, de Hirota külügyminiszter a sajtó képviselői előtt lehetségesnek mondotta, hogy a kormány a költségvetési hiány miatt kénytelen lesz a behozatal terén a kontingentálási rendszert bevezetni.

לריווד ימי תרין ישראל
ח'פ"ה
PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA
Első Zsidó Tengerhajózási társaság hajói, palesztinai lobogóval és zsidó személyzettel
HAR ZION és HAR KARMEL
Constantia — Haifa
Legolcsóbb személy és áruszállítás, legrovidebb menetidő
Indul Constantiából minden szerdán
Érkezik Haifába minden hétfőn
Felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:
UJ KELET utazási osztálya

Igy élünk mi!!!
a
Terézköruti Szinpad
új revüje.
Ami szatira, vicc, nevetés és humor létezik, az ebben a revüben benne van. Írták: Nagy Endre, Szép Ernő, Békeffi László, Kövály Gyula, Emőd Tamás, Lőrincz Mildós, Rejtő Jenő.
Konferálja: Békeffi László.
A főszerepeket játsszák: Salamon Béla, Rajna Alice, Láczy Margit, Kökény Ilona, Nagykovácsi Ilona, Lengyel Gizli, Sass Olyi, Gárdonyi, Kövály, Komlós, Fenyő, Kompóthy, Ormos, stb.
Kezdet: este 9 órakor, d. u. 4 órakor.
Telefon: 23-5-54.

UJ KELET Legújabb hírek

Vaida, mint Hitler dédapja

(Első oldali cikkünk folytatása.)

mitizmus. Merőben tudományos szociológiai írások voltak. Ekkor kerültem először kapcsolatba közgazdasággal és szociológiával, amellyel addig nem foglalkoztam. Mindennapi olvasmányomat képezték a bécsi napilapok, amelyeknek hasábjain akkor zajlott a harc az uralmon levő liberálisok és politikai ellenfeleik között. Ausztriában ebben az időben az összes pozíciókat liberálisok töltötték be. A kormány élén egy liberális gróf állott, a neve már nem is jut eszembe, csak azt tudom, hogy „der lustige Edy”-nek nevezték. Ettől az Edytől származik a fortwursteln kifejezés, mert amikor azt kérdezték tőle, hogy milyen a kormány helyzete, így felelt: „Es wird fortgewurstelt”.

A bécsi városháza élén egy Brix nevű liberális polgármester állott, akinek ekkor még nem volt komoly ellenfele a városi tanácsban. Az antiliberális ellenzék akkor kezdett csak szervezkedni.

A keresztényszocialisták voltak a liberálisok ellenfelei?

VAIDA: Nem. Akkor még nem voltak keresztényszocialisták, csak később alakult meg ez a párt. Ezek a bécsi politikai csatározások a legnagyobb érdeklődést keltették fel bennem s ugyanilyen érdeklődéssel figyeltam azt a német parlamenti harcot amely a szocialista Bebel Ágoston és a polgári demokrata, Eugen Richter között lezajlott. Ezek a parlamenti viták füzetalakban is megjelentek és én voltam e füzetek legmohóbb olvasója.

Az érzelmei melyik párt felé vonzottak?

VAIDA: A szocialisták felé. Bebel után csakhamar fejtint Kautsky, Oppenheim, Dávid és ezeknek a hatása alatt, ha nem is lettem szocialista, de mindenesetre szocialistajelölt voltam. Közben a liberálisok ellenzéke egyre jobban megszervezkedett, most már jól átgondolt jobboldali programmal. Ekkor került be a bécsi községi tanácsba Karl Lueger, a későbbi polgármester és három társa.

Nemde Lueger már akkor is antiszemita volt?

VAIDA: Hogyne. De a zsidók szerzett jogait ő sem akarta bántani. Luegerék hatása alatt csakhamar az egyetemen is megindultak a diákmozgalmak, amelyeknek célja a zsidó diákok tuitengésének letörése volt. A különböző nemzetiségű keresztény diákság alig számottevő többségben volt csupán a zsidó hallgatókkal szemben és így a központi diákszegélyző intézményben, a Studentenunterstützungban ugyancsak a zsidók vitték a vezetősépre és a kedvezményeket is főként zsidóknak adták.

Ezalatt itthon megindult a memorandum-mozgalom. Amikor a memorandumot hozó delegáció Bécsbe jött, mi, román diákok segédkeztünk a delegáció tagjainak. En addig nem foglalkoztam aktív politikával és a memorandum-per volt az első lépés, amely kiragadott passzivitásomból. A memorandum-küldöttség tagjaival folytatott beszélgetések hatása alatt magam is a román nacionalista politika lelkes híve lettem. Nem sokkal ezután megkezdődött az ugynevezett replika-per.

Mi volt ez a replika-per?

VAIDA: A bucaresti diákok memorandumában fordultak a művelt nemzetekhez az erdélyi románság érdekében. A budapesti főiskolások ugyancsak emlékiratban válaszoltak, mire az erdélyi román diákok replikáztak. A replika szerzője Aurel Popovici volt, akit emiatt perbefogtak és 5 évi börtönrre ítélték el. Ez a per újra felszította a román ifjúság nacionalista lelkesedését és engem is végleg hozzákapcsolt a nacionalista politikához. Felforttak bennem gyermekkori emlékeim, amikor az elemi iskolában le büdös-oláhoztak és lépten-nyomon éreztettk velem románságomat. A magyar uralom elleni harc katonájává szegődtem és a milleniumi évben olyan tiltakozó akciót szerveztem meg az ezeréves Magyarország ellen, amelyre még ma is büszke vagyok, olyan jól megszerveztam. Egy teljes hónapig nap-nap után botrányoktól visszhangzott a bécsi egyetem aulája a millenium miatt. A magyarok elleni tiltakozás céljából meg kellett szerveznem az egész keresztény diákságot, ami nem ment könnyen, ha meggondoljuk azokat az ellentéteket, amelyek a monarchia egyes nemzetiségei között fennállottak. A

horvátok kivételével mégis sikerült megszerveznem az ugynevezett „Arisch-Nationale Studentenfront”-ot, amely azután egy táborba tömörítette a magyarok ellen a nagy-németeket és cseheket, akik egyébként minden szombaton verekedtek, a szerbeket és ruténeket, a szlovákokat és morvákat, akik szintén meg-megverték egymást. Ennek az első árja nemzeti diákszervezetnek a megteremtése révén tulajdonképpen Hitler dédapjának tekinthetem magam.

Hát Ön már akkor antiszemita volt?

VAIDA: Akkor antiszemita voltam!

Mi tette antiszemitává?

VAIDA: A magyarokon keresztül haragudtam meg a zsidókat. Politikai tevékenységem révén gyakran voltam kénytelen igénybevenni a sajtót és a politikusokat a magyarok elleni akcióim támogatására. Ilyenkor azonban mindig, mint egy kemény falba ütöttem bele a liberális sajtóba és

liberális politikuskokba, akik majdnem mind zsidók voltak és akik a magyar álláspontot támogatták. Sem a Presse-ben, sem a Journalban, sem a Neues Wiener Tageblattban nem tudtam soha elhelyezni egy cikket és így természetesen kénytelen voltam a Reichsposthoz, vagy Luegerhez és az ő sajtójához fordulni, amely mindig készséggel állott rendelkezésemre. A magyarok elleni harc ilyenformán a liberálisok elleni harcot és a liberálisok elleni harc molens volens a zsidók elleni harcot is jelentette. A zsidóság elleni beállítottságomat fokozta az a körülmény is, hogy odahaza a zsidók voltak a nemzetiségi vidékeken a magyarság legmegbízhatóbb exponensei és kulturharcosai. Sovénebbek voltak ezek a zsidók a magyaroknál is. A zsidó jegyző és a zsidó kocsmáros képviselte a román faluban az elnyomó magyarságot és így könnyen megérthető, ha nemcsak bennem, hanem minden gondolkodó románban az idők folyamán bizonyos keserűség gyült fel a zsidóság ellen, amelyet a magyar politika uszályhordozójának tekintett.

(Következő számunkban folytatjuk.)

a mókok termelik ki, hanem a Grödl-cég. Sassu: Hogyan lehetséges ez, mikor az állam azt a községnek adta.

Ionel Pop szigorú vizsgálatot kér. Branisteanu cuzista a szövetségi törvényhez szól hozzá és megkérdezi, hogy vajjon nem lett volna helyesebb, ha a Discom koncesszióját nem a Blanc-cég, hanem valamelyik szövetséget kapta volna meg.

Madgearu: Ezt a törvényt Argetoianu hozta a Iorga-kormány idején és akkor Sassu jelenlegi miniszter többségi képviselő volt.

Calinescu elmondja, hogy amikor a kérdéshez néhány liberális képviselő fel akart szólalni, Argetoianu magához intette Dinu Bratianu, néhány szót váltott vele és liberális felszólalás aztán többet nem is hangzott el.

Ezután Madgearu kezdte meg interpellációját a szeszmonopóliumnál történt visszaélésekről.

Egyre melegebb az időjárás

Bucuresti, március 1. Az időjárás továbbra is kedvező és meleg. Tegnap Oradean 17, Balcichan 16, Bucurestiben 14 fok volt a meleg, míg Predealon 0 fokot mértek. Az árvíz Tecuci vidéken nagy károkat okozott, a többi helyen a helyzet javult.

Északkeurópában a hőmérséklet csökkent, úgyhogy újabb lehülésre lehet számítani.

Hitler autón a Saarvidékre érkezett

Saarbrücken, március 1. A roham- és védőosztagok zárt menetben bevonultak a Saarvidékre.

Hitler délben repülőgépen a Saarvidékre érkezett s a késő délutáni órákban megtartott nagygyűlésen beszédet mondott, amelyben köszönetét juttatta kifejezésre a hűséges saarvidéki németeknek.

Hitler Adolf ma autón Saarbrückenbe érkezett, ahol a csatlakozási ünnepségeken fog elnökölni. Dacára annak, hogy utazását váratlanul határozta el a Führer, hatalmas tömeg várt rá, amely nagy lelkesedéssel ünnepelte. Hitler Mannheimbe repülőgépen jött és onnan folytatta autón utját.

Hitler rendkívül széleskörű amnesztiát adott a saarvidéki lakosok által elkövetett bűncselekményekre.

A miniszter akkor is felelőségre vonható, ha képességi hiány vagy hanyagság miatt károsította meg az államot

Bucuresti, március 1. (Az Uj Kelet tud.) Hír szerint a Pop Valer által elkészítendő miniszteri felelősségről szóló törvényjavaslat még oly esetben is előírja a miniszterek megbüntetését, amikor akarat nélkül, képességi hiány, illetéktelenség, könnyelműség vagy hanyagság miatt károsították meg az államot. Utóbbi esetben azt a szankciót alkalmaznák, hogy időlegesen vagy örökre eltiltanak az illetőt a miniszteri tisztség viselésétől.

Állítólag Pop Valer törvényjavaslatot akar készíteni a törvénykezés egyszerűsítéséről, ami könnyítéseket tartalmazna az igazságot keresőkre.

Morgan amerikai bankár Amerikában eladja mindenét és Angliába költözik. Londonból jelentik: Ugy hírlik, hogy J. P. Morgan amerikai bankár pénzzel teszi egész vagyonát, eladja kastélyát, birtokát, átadja bankédekltségét s Angliába költözik át.

FRATEERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada 9-77. Telefon: 9-77.

GENZURAT

Lemond trónjáról a sziámi király

London, március 1. (Rador). Sziám törvényhozó testülete elutasította a sziámi király feltételeit, úgyhogy valószínűleg a király lemond trónjáról. Utódja hír szerint, Ananda herceg lesz, aki jelenleg Svájcban tartózkodik és akit a régens tanács támogatna munkájában.

GYOMOR-égés ellen SALVACID
fájás ellen puffedtségnél

Hirtelen (acut) gyomorrontásnál
óránként 2-2 szem **SALVACID**
gyorsan és biztosan hat!

15 szemet tartalmazó kis tubus Lei 50.-
30 szemet tartalmazó üveg Lei 150.-
Kapható a gyógyszerüzletekben és drogériákban.

Vaida bucaresti beszédének napján a nemzeti parasztpárt vezetősége nagy ellengyűlést akar rendezni

A román nemzeti szocialista párt elnöke egész Bucurestit le akarja vinni Vaida timisoarai beszédéhez

Bucuresti, március 1. (Az Uj Kelet tud.) A lapok szerint a nemzeti parasztpárt vezetősége elhatározta, hogy amennyiben Vaida timisoarai beszéde után Bucurestibe is eljönne, előadásának napjára nagy parasztyűlést hívnának össze, amelyen a nemzeti parasztpárti baloldali szónokai fejtenék ki a paraszttállam elméletét.

A Dreptatea, a prát hivatalos lapja, mely kifejezetten a Vaida-féle akció ellen foglalt állást, megállapítja, hogy a párt számára

csak egyetlen lehetőség van: a program, amelynek Jon Mihalache lesz a végrehajtója. Minden más kísérlet csak kávéházi naplopók szórakozása, vagy a politikai élet elfásultjai számára való mulandó elfoglaltság.

A főváros uccáin ma Stefan Tatarescu ezredes aláírásával ellátva manifesztum jelent meg, amelyen a román nemzeti szocialista párt elnöke felhívja Bucuresti lakosságát, hogy minél számosabban jelenjen meg Vaida Sándor timisoarai előadásán.

A szervezetek számára reklamálták a kamarában a Discom koncesszióját

Miért a Grödl-cég termeli ki az egyik mócközségi erdőséget

Bucuresti, március 1. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Neicus georgista Victor Moldovannak, a kamara Horia, Closea és Crisan emlékére tartott ülésén tett kijelentéseivel kapcsolatban, amelyekben azalt vádolta meg Emil Comsa georgistát, hogy visszaélések miatt elítélték, kijelentette, hogy amennyiben Comsat valóban jogerősen elítélik, úgy a pártból is ki fogják zárni.

Dr Lupu hivatkozik Victor Moldovannak arra az indítványára, hogy Horia, Closea és Crisan emlékére szobrot állítsanak fel. Lupu kijelenti, hogy nincs kifogása a mó-

és nemzeti kötelességének tartja az akció támogatását. Ezt azonban másképp képzeli el. Már régen elhatározta, hogy az Abrud és Alba Iulia közötti utat kiépítik, ha nem is márvánnyal, de gránittal. Ez a munka, amely nagymértékben feljavitána a móckok helyzetét, olyan jelentőségű, hogy szívesen egy héten keresztül taligán hordaná a köveket az ut elkészítéséhez.

Sassu földművelésügyi miniszter ígéretet tesz, hogy a kormány gondoskodni fog az ut rendezéséről.

Ionel Pop szerint cämpeni községnek 1500 hold erdőt adott az állam, ezt azonban nem

Taxa post.
plättle in nu.
No. 224718/92.

10. Telefon: 9-77.
Elsővonta 110, negyedikvonta 600, egészvonta 1200.
Földre: Havonta 12, egészvonta 120.
Külföldre: Havonta 12, egészvonta 120.
Külföldre: Havonta 12, egészvonta 120.
Külföldre: Havonta 12, egészvonta 120.

MARTON

Vaid

Nagyon tanulságos és ifjú korodott. De még mindig ideológiai vonalat, amelyre tehát a húzóerő népek egycioséséje?

VAIDA: Látom, az apám Rousseau egész generációját ideológusok. Sulutiu a történelmi jogra a délyi diétakon a követelte és Béla Anonimust idézte, seiben elmondja, htem és Töhötöm egymás közötti hartram dantes" fegy.

Mi már egészen magyar parlament ideológiai bázis, am jogokra hivatkoztuon nacionalizmus jén generációm a sz a nacionalizmushoz ket mondtam a m

„A mi román kömint az önké. Az nak fog induli, m sem román, sem ségek ráeszméltek.

„De kapunk zs közbe.

„Azt lehet, hogy ámbár kétem, hog asszimilálni tudják, manók számára nem mert a zsidó nem Mihelyt jó árat ka

— Nagyon önkéntása, elnök ur, megám felhozni önnek zsidó családok gen gaszkodtak a földh kergette el őket on

VAIDA: Nem for akartam elmondani, vékenységemről. Mi nek és kiforrott né felelősen követeltük, érveit sorakoztatul hogy hárommillióny megfelelő jogokat tünk az államélet

— Vagyis száz azokat a kisebbségt VAIDA: Ne foly kor elkövetkezett N tünk Alba Iulára, hogy nem válhatu mokká és nem is kisebbségnek ma amit annakidején a román nép részére ha azt hiszik, hogy ment minden. Egy akkor beleavatkoz arrol igyekeztek m mi politikailag t értek, tehát hat tekintünk el egy kisebbségvédelmi és tól. Mi azonban n tuliai határozatol